

SAUVO

Tilinpäätös

2024

TILINPÄÄTÖS 2024

Sauvon kunta

Tekninen ja ympäristölautakunta 13.3.2025

Sivistyslautakunta 18.3.2025

Kunnanhallitus 31.3.2025

Tarkastuslautakunta 12.5.2025

Kunnanvaltuusto 26.5.2025

Sisällys

TILINPÄÄTÖS 2024	1
I TOIMINTAKERTOMUS	4
1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	4
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	4
1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
1.3 Yleinen taloudellinen kehitys	6
1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	7
1.5 Kuntastrategia	7
1.6 Kunnan henkilöstö	10
1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	10
1.8 Ympäristötekijät	11
2. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	12
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	14
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	16
3.2 Toiminnan rahoitus	18
4. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	21
5. KOKONAISTULOT JA –MENOT	26
6. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	27
6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	27
6.2 Konsernin toiminnan ohjaus	28
6.3 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	30
6.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	32
7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	37
7.1 Asiaa koskeva sääntely	37
7.2 Tilikauden tuloksen käsittely	37
7.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	37
II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	38

8. KÄYTTÖTALouden TALOUSARVION TOTEUTUMAVERTAILU	38
8.1 Keskusvaalilautakunta	39
8.2 Tarkastuslautakunta	40
8.3 Kunnanhallitus	42
8.4 Sivistyslautakunta	49
8.6 Tekninen- ja ympäristölautakunta	62
9. TULOSLASKELMAOSION TOTEUTUMINEN	73
9.1 Verotulojen erittely	74
9.2 Valtionosuuksien erittely	74
10. RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMINEN	76
11. INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	77
III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	80
12. Tuloslaskelma (ulkoinen)	80
13. Rahoituslaskelma	82
14. Tase	83
15. Konsernitilinpäätös	85
IV LIITETIEDOT	89
16. Kunnan ja kuntakonsernin liitetiedot	89
17. Selvitys kirjanpidon säilytyksestä	99
18. Sisäisten kustannusten ja vyörytys-/jakoperiaatteet	100
V ALLEKIRJOITUKSET	101

I TOIMINTAKERTOMUS

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2024 oli välivuosi kunta- ja aluehallinnon uudistuksissa, kun elimme jo toista vuotta sote-uudistuksen jälkeistä aikaa ja valmistelimme 1.1.2025 voimaantullutta työllisyys- ja elinkeinopalveluiden uudistusta.

Kevästä 2022 alkaen kuntaan suuresti vaikuttanut ukrainalaisten pakolaisten avustus- ja kotouttamistyö löysi järjestelmänsä. Kuntamallin majoituspalvelun järjestäminen Sauvon kunnassa päättyi 1.1.2024 ja kotouttamispalveluissa keskityttiin kotouttamissuunnitelmien laadintaan, sekä käytännön kotoutumistyöhön. Maahanmuuttajien kotoutumistyö Sauvossa on tärkeää, sillä sekä 2023 suurta väkiluvun kasvua, että vuoden 2024 kasvun tasaantumista selittää ukrainalaisten kotikuntarekisteröinnin saaminen, joka näkyy tilastoissa positiivisena maahanmuuttona. Kunnan väkiluku vuoden lopussa oli 2964.

Merkittäviä vuoden aikana tehtyjä päätöksiä olivat muun muassa Sauvon ilmasto-ohjelman hyväksyminen, kunnanvaltuuston ja yrittäjäjyhdistyksen yhteinen lupaus Sauvon elinvoiman edistämiseksi sekä Turun kaupunkiseudun kuntien ja valtion MAL-sopimuksen hyväksyminen vuosille 2024–2035.

Kunnanvaltuusto päivitti lisäksi Sauvon kunnan hallintosäännön, jonka lisäksi laadittiin erillinen hankintaohje hankintoja tekevien viranhaltijoiden käytännön työtä helpottamaan. Erillinen hankintaohje on myös lisännyt erityisesti pienhankintojen julkisuutta ja läpinäkyvyyttä.

Syyskuussa 2024 aloitti työssään myös Turun seudun itäisten kuntien (Sauvo, Paimio, Lieto, Kaarina) yhteinen varautumissuunnittelija. Usean kunnan yhteinen valmius- ja varautumistyöntekijä on ensimmäinen laatuaan Suomessa ja itäisten kuntien malli on herättänyt suurta valtakunnallista kiinnostusta.

Taloudellisesti vuosi 2024 sujui lopulta odotuksia paremmin. Menoylityksiä tuli muutettuun talousarvioon nähden hallinnon kustannuksista, jotka selittyvät pääasiassa palkanlaskun, työterveyshuollon ja muiden ostopalveluiden hintojen korotuksista, jotka eivät olleet tiedossa talousarviota laadittaessa. Menoylitykset jäävät kuitenkin sen verran vähäisiksi, että ne eivät edellytä ylityslupaa kunnanvaltuustolta. Lisäksi lainojen korkokustannukset ylittyivät hieman arviosta.

Merkittäviä yksittäisiä menoalituksia ei ollut, mutta sen sijaan toimintatulot ylittyivät monella tehtäväalueella odotetusta.

Kuten moni muukin Suomen kunta, Sauvo joutui yllättymään positiivisesti marraskuun ja joulukuun kunnallisverotuloilla. Selitykseksi on tarjottu tuloverotuksen muutoksia, jonka ansiosta veronsaajat voivat itse nostaa veroprosenttiaan ennakoivasti verovuoden aikana. Verotuloja kertyi vuonna 2024 yhteensä 7,7 miljoonaa euroa, josta kunnallisverotulojen osuus oli 5,9 miljoonaa. Kunnallistuloveroa kertyi jopa 600 000 euroa enemmän kuin vuonna 2023, vaikka vuosi 2023 sisälsi "ylimääräistä" tuloa korkeamman veroprosentin häntiä. Ei ole vielä täysin selvää, tuleeko tämä näkymään jotenkin vuoden 2025 kunnallisveron pienempänä kertymänä. Tulos kummastuttaa siitakin syystä, että työttömyys Sauvossa nousi vuoden 2024 lopulla ennätyselliseen 7,60 %, joka selittyy pääasiassa sillä, että monet Sauvosta kotikunnan saaneet ukrainalaiset työskentelevät kausityössä kesäsesongin ajan.

Vuoden 2024 suurimmat investoinnit olivat Seuranan yleisurheilukenttä ja päiväkotikiinteistö Hakkiskodon piha-alue. Molemmat hankkeet jatkuvat vuodelle 2025, jolloin niiden on määrä valmistua. Kaikkien investointihankkeiden yhteenlasketut menot olivat -529 640 euroa, joka on merkittävästi vähemmän kuin kunnassa on viime vuosina totuttu.

Investoinnit voitiinkin historiallisesti kattaa tulorahoituksella, ja kunta pystyi lyhentämään lainojansa jopa 1,4 miljoonalla eurolla talousarviovuoden aikana. Kunnan vuosikate oli jopa 1,7 miljoonaa euroa ylijäämäinen, ja ylijäämän turvin päädyttiinkin tekemään ylimääräisiä poistoja sellaisista kunnan kiinteistöistä, joiden kirjanpitoarvo ei vastannut niiden todellista arvoa. Tilikauden tulos jäi 354 842 euroa ylijäämäiseksi.

Sauvon kuntakonsernin taseeseen kertyi neljättä vuotta peräkkäin ylijäämää, mikä on historiallisen hyvä tilanne. Konsernin tulos oli 335 062 euroa ylijäämäinen. Konsernin ylijäämä on hieman pienempi kuin vuonna 2023. Konserniyhtiöt kohtasivat kuitenkin vuoden 2024 aikana vakavia hallinnollisia takaiskuja, kun Kiinteistö Oy Sauvon asunnot sekä Rantolan Riikkala Oy poistettiin yritysrekisteristä. Asian korjaamiseksi jouduttiin käyttämään merkittävästi kunnan konsernihallinnon työpanosta.

Tulevat vuodet kuntataloudessa näyttävät jo eri tavalla haastavilta, joten on hyvä, että takana on ylijäämällisiä vuosia. Sote-kiinteistöjen vuokratuloihin, valtionosuusuudistukseen ja teipalveluiden rahoittamiseen liittyy paljon epävarmuuksia, minkä lisäksi konserniyhtiöillä on suuria investointeja suunnitelmavuosille.

Sauvossa 20.3.2025

Satu Simelius
kunnanjohtaja

1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Tilivelvolliset toimielimet ja niiden jäsenet on esitetty tasekirjan osassa 2, talousarvion toteutuminen.

Tilivelvolliset viranhaltijat vuonna 2024:

Kunnan johtoryhmä:

kunnanjohtaja	Satu Simelius
hallintojohtaja	Henna Ahtinen 1.4.2024 alkaen
sivistysjohtaja	Elli Sainio
tekninen johtaja	Jari Ukkonen 31.1.2024 asti, Pekka Mäki-Tasku 6.5.2024 alkaen

Muut:

kirjastonjohtaja	Päivi Inkinen
rehtori	Antti Päiviö
varhaiskasvatuksen päällikkö	Hanna-Leena Heinonen
liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori	Riina Rautiainen
rakennustarkastaja	Lasse Kujanpää
ympäristösihteeri	Sanna Vesa
palvelupäällikkö	Esa Jokioja
kiinteistöpäällikkö	Eve Taipale 5.2.2024 alkaen
elinvoimakoordinaattori	Sari Lintula

1.3 Yleinen taloudellinen kehitys

Kuntatalouden tila heikkeni vuonna 2024, mutta vähemmän kuin pelättiin. Näyttää siltä, että kunnat ovat onnistuneet sopeutustoimissaan. Kuntien tilinpäätökset olivat vahvempia kuin mitä vuosi sitten talousarvioiden perusteella ennakoitiin. Menokasvu oli vuonna 2024 odotettua maltillisempaa.

Toimintakate eli kunnan nettotoimintakulut kasvoivat 1,8 prosenttia ja peräti 130 kunnassa ne pienentyivät vuoteen 2023 verrattuna.

Kuntaliiton arvioiden mukaan talouden tilan heikkenemistä selittää verotulojen aleneminen 500 miljoonalla eurolla muun muassa sote-uudistukseen liittyneiden verohäntien poistumisen takia. Kuntien tuloihin ja menoihin välittyivät myös heikko suhdannekehitys, valtionosuuksien pieneneminen 250 miljoonalla eurolla sekä kasvaneet korkokustannukset.

Kuntien yhteenlaskettu tulos oli 1 100 miljoonaa euroa vuonna 2024. Tulos oli positiivinen 203 kunnassa ja negatiivinen 80 kunnassa. Tiedot käyvät ilmi kuntatalouden tilaa arvioivasta Kuntaliiton tilinpäätösanalyysistä vuodelta 2024.

Seudun taloudellinen kehitys

Varsinais-Suomessa kuntien tilinpäätösennusteiden mukainen tilikauden tulos vuodelta 2024 keskimäärin 125 e ylijäämäinen per asukas. Sauvon tulos 120 e ylijäämäinen per asukas on linjassa Varsinais-Suomen kuntien kanssa.

Kuntien lainakanta per asukas ennustetaan olevan Varsinais-Suomessa noin 3 360 euroa per asukas, kun Sauvossa kunnan lainakanta vuonna 2024 oli 2 974 euroa per asukas. Sauvon lainakanta per asukas laski vuoteen 2023 verrattuna. Tämä johtuu sekä lainakannan laskusta.

1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Vuosi 2024 oli välivuosi kunta- ja aluehallinnon uudistuksissa, kunnan toiminnassa eikä taloudessa ollut olennaisia muutoksia

1.5 Kuntastrategia

Sauvon kunnan strategia 2022–2025 hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 6.6.2022. Kunnanvaltuusto hyväksyy vuosittain talousarvion, jossa asetetaan strategisista hankkeista johdetut strategiset tavoitteet, niitä toteuttavat toimenpiteet ja mittarit. Näiden tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden toteutumista arvioidaan osavuosisiraporteissa ja tilinpäätöksissä. Strategiakauden arviointi tehdään valtuustokauden päätteeksi keväällä 2025.

Sauvon kunnan visiona on "*vetovoimainen moderni maaseutu*". Visio on pitkän aikavälin tavoite, päämäärä, joka pyritään toteuttamaan strategisella suunnitelmalla. Vetovoimalla tarkoitetaan tässä erityisesti väkiluvun, vapaa-ajanasumisen, matkailun ja yritystoiminnan kasvua nykyisestä. Vetovoimalla tarkoitetaan lisäksi Sauvon kunnan yleistä positiivista mainetta seudulla ja laajemmalla alueella.

Sauvon strategiseen suunnitelmaan on nostettu kolme strategista hanketta: *Sujuva Sauvo*, *Viestinnällä vetovoimaa* ja *Kasvun mahdollistajat*.

Sujuvalla Sauvolla viitataan ensinnäkin kunnan sisäisen organisaation toimivuuteen: henkilöstön hyvinvointiin, selkeisiin työnkuviin, sujuvaan päätöksentekoon sekä taloudelliseen kestävyYTEEN. Toisekseen sillä viitataan asiointiin kunnan kanssa. Tavoitteena on helppo asiointi, sujuvat ja modernit toimintatavat sekä palveleva kohtaaminen.

Viestinnällä vetovoimaa –hankkeen suunnitelmaksi on strategiassa määritelty tuoda Sauvo “maailmankartalle”, eli lisätä Sauvon kunnan yleistä tunnettuutta, esitellä Sauvoa kuntana, jossa on modernit toimintatavat, mutta ympäristönä idyllistä maaseutua. Hankkeen tavoitteena on kasvattaa kunnan väkilukua, kasvattaa yritystoimintaa ja kasvattaa matkailumääriä Sauvon alueella.

Kasvun mahdollistajilla tarkoitetaan niitä toimenpiteitä, joiden on oltava kunnossa, jotta väkiluvun kasvu on mahdollista. Tavoitteina ovat uusien kiinnostavien asuinalueiden rakentaminen sekä erilaisten asuinmahdollisuuksien lisääminen. Lisäksi tavoitteena on ylläpitää ja parantaa perusinfrastruktuurin kuntoa sekä lisätä ympäristön estetiikkaa ja yleistä viihtyisyyttä Sauvossa.

Strategisen suunnitelman toimenpanoa tukevat “Sauvon tapa toimia” eli Sauvon kunnan arvot: *rohkeus, ratkaisukyky, yhteisöllisyys ja ihmisläheisyys*. Näillä tavoilla toimia ja näitä arvoja korostamalla tuomme myös esille Sauvon kunnan vetovoimaa modernina maaseutuna.

Kuntastrategian seuraaminen tilinpäätöksessä

Valtuustoa sitovat tehtäväaluekohtaiset tavoitteet on esitelty tilinpäätösasiakirjan kohdassa 8 Talousarvion toteutuminen. Tavoitteet perustuvat kuntastrategian kolmeen strategiseen hankkeeseen.

Lisäksi kuntastrategian toteutumiselle on talousarvion laadinnan yhteydessä tehty oma seurantataulukonsa, josta saa yleisnäkymän strategisten tavoitteiden toteutumisesta. Kuntastrategian seurantataulukkoa päivitetään osavuosisraporttien ja tilinpäätöksen yhteydessä.

KASVU

Väkiluvun, yritystoiminnan, vapaa-ajanasumisen ja matkailun kasvu.

Mittari	Lähtötilanne 31.12.2021	Tavoite 30.6.2025	Toteuma 31.12.2024
Väkiluku	2959	3000	2 964
Asuntokunnat	1385	1420	1389 (2023)

Omakoti- ja paritalot	2715	2735	2710 (2023)
Kerrostalot	10	11	10
Rivitalot	96	100	92
Vapaita tontteja, omakoti	50	30	46
Tontteja kaavoitettuna, omakoti	7	20	7
Kunnan rakennusvalmiita tontteja, rivi- ja kerrostalo	1	1	3
Rakentamattomia rakennuspaikkoja kaavassa, rivi- ja kerrostalo	15	12	15
Vapaita tontteja, teollisuus	3	6	5
Tontteja kaavoitettuna, teollisuus	13	6	13
Asuntokaupat	8	20	10 (2023)
Myönnetyt rakennusluvut, uudet asuintalot	3	10	1
Kiinteistöveron määrä	1 189 792 e	1 300 000 e	1 391 651 e
Kuntien välinen muuttovoitto/ tappio	+10	+20	-25
Luonnollinen väestönlisäys	-7	0	-10
Yrityskanta	285	300	294 (30.9.)
Kuntabarometrin tulos, ka.	2,56	3,5	2,9
Työpaikkojen lukumäärä	714	750	734 (2023)
Työttömien osuus / työvoima	3,7 %	3,5 %	7,4 %

SUJUVUUS

Kunnan kanssa asiointin sujuvuus, kunnan sisäiset toimivat prosessit, talouden tasapaino ja asukastyytyväisyys.

Mittari	Lähtötilanne 31.12.2021	Tavoite 31.12.2024	Toteuma 31.12.2024
Kertynyt ylijäämä, e/as.	1 505	500	5776
Lainat, e/as.	3 737	3 000	2974

Konserniin kertynyt ylijäämä, e/as.	124	500	386
Konsernin lainat, e/as.	4 793	5 700	3610
Konsernin lainat ja vuokravastuut, e/as.	5 336	6 300	4377
Konsernin omavaraisuusaste, %	29,5	50	39
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	61,5	50	98
Taloudellinen huoltosuhde per 100 työssäkäyvää	140,80	120	133,6 (2023)
Henkilöstön työtyytyväisyyskyselyn NPS-luku	-20	+50	+18

1.6 Kunnan henkilöstö

Sauvon kunnan palveluksessa 31.12.2024 oli yhteensä 109 henkilöä.

	2021	2022	2023	2024
Yleishallinto	4	7	8	9
Sosiaali- ja terveystoimi	58	58	0	0
Sivistystoimi	74	88	91	82
Tekninen toimi	17	13	18	18
Yhteensä	153	166	117	109

Kunnan henkilöstökulut olivat tilikaudella 5 263 544 euroa ja kasvoi vuodesta 2023 129 946 euroa. Henkilöstökulujen kasvuun vaikuttivat yleiskorotuksista. Tarkemmin henkilöstöön liittyviä asioita raportoidaan henkilöstökertomuksessa.

1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista. Kuntalain säännökset velvoittavat kunnat järjestämään kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan sekä raportoimaan niiden tuloksellisuudesta. Toimintakertomusraportoinnin tulee perustua todennettavissa olevaan sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan tuloksellisuuden arviointiin.

Sauvon kuntakonsernin riskit jakautuvat neljään pääryhmään, jotka ovat: strategiset, operatiiviset, taloudelliset sekä vahinkoriskit. Kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on linjattu talousarvio- ja tilinpäätösasiakirjojen yhteydessä. Riskeistä ja niiden toteutumisesta on kirjattu tarkemmin käyttötalousosiossa tehtäväalueittain.

Riskit ja epävarmuustekijät vuonna 2024

Toteutuneita tai osittain toteutuneista talousarviossa arvioituja riskejä olivat:

- Vaihtuvuus kunnan keskeisissä tehtävissä
- Epävarmuus taloudessa ja rakennusteollisuudessa vähentää rakentamisen investointeja
- Nuorimmissa ikäluokissa näkyvä yleinen syntyvyyden lasku
- Pätevien varhaiskasvatuksen opettajien rekrytoinnin vaikeudet
- Varhan lapsiperhepalvelut eivät tavoita sauvolaisia lapsiperheitä
- Kirjaston infra ei vastaa kysyntää
- Yllättävät vahingot rakennuksissa
- Mahdolliset lakimuutokset ja niiden vaikutus rakennusvalvontaan

1.8 Ympäristötekijät

Sauvon kunnalle myönnettiin vuonna 2023 ympäristöministeriöltä rahoitusta ilmasto-ohjelman laadintaan. Ilmasto-ohjelman hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 11.11.2024.

Kunta jatkoi vuonna 2022 aloitettua selvitystyötä, jossa selvitettiin kunnan omistamien kiinteistöjen vaihtoehtoja öljylämmitykselle. Selvityksessä esitettiin kullekin kiinteistölle toteutuskelpoiset lämmitysjärjestelmävaihtoehdot sekä kustannusarviot järjestelmien toteuttamisesta. Kunnanhallitus päätyi vuonna 2023 tukemaan kaukolämpöverkoston rakentamista kunnan alueelle ja siirsi käytännön toteutus, siirtyi vuosille 2024–2025. Vuonna 2024 selvitystyötä jatkettiin ja päätös kaukolämpöverkostohankkeesta siirtyi vuodelle 2025.

2. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kuntalaissa säädetään (§ 14 ja § 39), että kunnanhallitus vastaa kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kunnanvaltuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden pohjalta. Myös kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta.

Sisäinen valvonta on osa kunnan ja kuntakonsernin johtamisjärjestelmää. Se on myös sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskienhallinnan tuloksellisuutta. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Sisäisen valvonnan avulla varmistetaan, että kunnan toimintaprosessit ovat oikeanlaisia ja organisaatorakenne on sopiva. Sisäisen valvonnan avulla saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäinen valvonta kunnan organisaatiossa perustuu kunnan johdon, toimialajohdon ja esimiesjohdon vastuuseen sisäisen valvonnan keinojen toteuttamisesta ja toimivuudesta. Valvontatoimenpiteitä ovat mm. erilaiset kontrollit ja valvontakeinot voivat olla ennakoivia, jälkikäteisiä tai mahdollisesti teknisiä riippuen toiminnasta. Keskeisiä toimia sisäisen valvonnan toteuttamisessa ovat mm.: palkkojen tarkastus- ja hyväksymismenettelyt ja niiden kehittäminen, hankintojen kilpailuttamisen ja hankintojen tekemisen valvonta ja seuranta, henkilötietorekistereiden tietosuojariskien ja niiden vaikutusten arviointi, tunnistettujen riskien hallintakeinojen kehittäminen ja määrittely.

Sauvon kunnanvaltuusto on hyväksynyt vuonna 2015 Sauvon sisäisen valvonnan ohjeet ja riskienhallinnan periaatteet. Kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä kunnanjohtajan johdolla, joka antaa asiasta yleisohjeet. Käytännön toteuttamisvastuu on tilivelvollisilla toimielimillä ja niiden jäsenillä sekä toimialajohdolla yhdessä vastuu- ja tehtäväalueiden päälliköiden kanssa. Toiminta- ja taloussuunnittelu tapahtuu yhdessä henkilökunnan kanssa.

Kunnan sisäistä talouden toteuman seuranta on parannettu aktiivisella työllä, mm. talousvastuussa olevien tapaamisia lisäämällä, ohjeistuksia tekemällä ja ottamalla käyttöön uusia seurantaan helpottavia työkaluja, kuten johdon työpöydän ja työajanseurantajärjestelmän.

Kunnan hallintosäännön päivitys hyväksyttiin kunnanvaltuusto 10.6.2024 sekä hankintaohjeen kunnanhallitus hyväksyi 27.5.2024. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen päivittäminen, oli myös tavoitteena vuonna 2024, mutta päivittäminen siirtyi vuodelle 2025. Johtoryhmän

vastuulla on sääntöjen, käyttösuunnitelmien, erilaisten talousarvion ja – suunnitelman laadintaohjeiden ja täytäntöönpano-ohjeiden noudattaminen. Sisäistä tarkkailua pyritään toteuttamaan jatkuvasti ja systemaattisesti.

Hallituksen kannanotto sisäisen valvonnan ja siihen sisältyvän riskienhallinnan järjestämisestä

Kunnanhallitus antaa toimintakertomuksessa arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä konsernivalvonnasta. Hallituksen selonteko perustuu sen alaisten toimielinten ja konserniyhteisöjen laatimiin selontekoihin.

Hallitus esittää kannanottonaan, että sisäinen valvonta tuottaa kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä. Tilinpäätöksen valmistumisvaiheessa ei kunnanhallituksen tiedossa ole vuoden 2024 aikana todettuja väärinkäytöksiä.

3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välituloksen eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla.

Kunnan toimintakulut vähenivät 1 % ja toimintakate oli vajaa 3 % pienempi vuonna 2023.

Toimintatuottoja kertyi 2 099 204 euroa, joka oli 5 % enemmän kuin edellisenä vuotena. Verotulojen kertymä oli 7 711 088 euroa ja valtionosuuksien 1 417 755 euroa. Verotuloja tilitettiin kunnalle 5 % ja valtionosuuksia 1 % edellisvuotta enemmän.

Vuoden 2024 investointimenot olivat yhteensä 529 640 euroa, 62 % talousarviosta. (2023: 1 083 291 e). Rakennuttamisen ja rakentamisen osuus investointisuunnitelman mukaisista menoista oli 457 053 euroa eli 86 %.

Verotulojen kehitys 2015–2024, €

Vuosi	Tulovero-%	Kunnallisvero	Yhteisövero	Kiinteistövero	Yhteensä
2024	8,80	5 886 272	432 865	1 391 651	7 710 788
2023	8,86	5 489 218	556 399	1 314 617	7 360 234
2022	21,50	10 797 530	821 551	1 270 651	12 889 733
2021	21,50	11 006 829	758 515	1 189 518	12 954 862
2020	21,50	10 035 175	513 071	1 082 792	11 631 037
2019	21,50	9 747 288	463 530	1 159 144	11 369 963
2018	21,50	9 820 690	467 857	1 174 572	11 463 119
2017	21,50	10 059 729	450 739	1 089 067	11 599 535
2016	21,00	9 823 951	351 407	1 097 331	11 272 689
2015	21,00	9 198 095	380 874	953 407	10 532 376

Kunnallisverotuotto kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 7 % ja yhteisöveron tuotto laski 22 %.

Vuosikatteen, poistojen ja tilikauden tuloksen kehitys 2015–2024, €

Vuosi	Toimintakate	Vuosikate	Poistot	Tilikauden tulos
2024	-7 296 987	1 659 982	-1 305 139	355 160
2023	-7 505 647	1 139 734	-698 916	440 818
2022	-17 168 895	1 208 253	-680 355	527 898
2021	-17 043 589	1 374 842	-537 556	837 286
2020	-15 756 778	2 231 958	-381 232	1 851 111
2019	-16 383 354	-294 028	-421 916	-715 944
2018	-15 785 085	229 373	-387 742	-158 369
2017	-15 593 105	708 258	-361 108	347 151
2016	-15 615 932	599 455	-385 440	214 014

2015	-15 598 870	-168 515	-359 921	-528 436
------	-------------	----------	----------	----------

Kunta on vuodesta 2020 lähtien tehnyt ylijäämäisiä tuloksia.

Lainakannan ja rahavarojen kehitys 2015–2024, €

Vuosi	Lyhytaikaiset lainat	Pitkäaikaiset lainat	Lainat yhteensä	Korkokulut	Rahavarat 31.12.
2024	6 500 000	1 894 740	8 394 740	-296 581	610 458
2023	7 500 000	2 315 792	9 815 792	-251 773	633 361
2022	7 400 000	2 736 844	10 136 844	-55 173	755 826
2021	7 400 000	3 172 896	10 572 896	-18 852	393 715
2020	6 481 052	3 653 948	10 135 000	-12 570	287 299
2019	8 910 000	135 000	9 045 000	-4 187	292 111
2018	7 440 000	195 000	7 635 000	-2 962	281 766
2017	7 622 000	335 000	7 957 000	-4 452	183 399
2016	7 142 000	557 000	7 699 000	-5 778	168 068
2015	6 943 250	955 250	7 898 500	-18 801	202 348

Kunnan lainamäärä on kääntynyt laskuun vuoden 2021 huippuvuodesta. Toisaalta korkokulut kasvoivat edelleen vuonna 2024.

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma kertoo tilikauden tulojen riittävyyden tilikauden käyttömenoihin. Toimintakate osoittaa kuinka paljon toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

TULOSLASKELMA 1.1.2024-31.12.2024	2024	2023
Toimintatuotot	2 099 204	2 002 442
Toimintakulut	-9 396 191	-9 508 089
Toimintakate	-7 296 987	-7 505 647
Verotulot	7 711 088	7 360 234
Valtionosuudet	1 503 688	1 502 418
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	29 986	26 577
Muut rahoitustuotot	8 926	8 259
Korkokulut	-296 581	-251 773
Muut rahoituskulut	-138	-334
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-257 807	-217 271
Vuosikate	1 659 982	1 139 734
Poistot ja arvonalentumiset	-1 305 139	-698 916
Tilikauden tulos	354 842	440 818

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toimintatuotot/Toimintakulut %	22,3	21,1
Vuosikate/Poistot %	127,2	163,1
Vuosikate, euroa/asukas	560	383
Asukasmäärä	2 964	2 973

Toimintatuotot toimintakuluista, prosenttia = $100 * \text{Toimintatuotot/Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön}$). Kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen, liikelaitostaminen ja oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Tunnusluku vuosikate prosenttia poistoista = $100 * \text{Vuosikate/Poistot}$ ja arvonalentumiset Vuosikate euroa/asukas tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainoituksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärää. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella.

RAHOITUSLASKELMA 1.1.2024-31.12.2024	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 659 982	1 139 734
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	148 961	-28 960
Toiminnan rahavirta	1 808 942	1 110 774
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-529 640	-1 083 291
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovut	176 433	637 338
Investointien rahavirta	-353 207	-445 953
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 455 735	664 821
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys		
Antolainauksen muutokset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-421 052	-436 052
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 000 000	100 000
Lainakannan muutokset	-1 421 052	-336 052
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muu	-8 903	8 380
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	43 307	244 523
Korottomien velkojen muutos	-91 990	-70 136
Muut maksuvalmiuden muutokset	-57 786	-451 233
Rahoituksen rahavirta	-1 478 638	-787 285

Rahavarojen muutos	-22 903	-122 464
Rahavarat 31.12	610 458	633 361
Rahavarat 1.1.	633 361	755 826
Rahavarojen muutos	-22 903	-122 464

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5		
vuodelta, 1000 €	453	-2 747
Investointien tulorahoitus %	313,4	105,2
Laskennallinen lainanhoitokate	1,4	0,9
Kassan riittävyys, pv	21	21
Asukasmäärä	2964	2 973

Toiminnan ja investointien rahavirta ja se kertymä, on tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Toiminnan ja investointien rahavirta - välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutusta pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen.

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella eli ns. käyttötalouden ylijäämällä. Jäljelle jäävä prosenttiosuus on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$. Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \cdot \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut muodostuvat tilivuoden toimintakuluista, korkokuluista, muista rahoituskuluista,

käyttöomaisuusinvestoinneista, antolainojen lisäyksistä ja pitkäaikaisten lainojen lyhennyksistä.

4. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kunnan rahoitusrakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

TASE	2024	2023
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	44 701	68 822
I Aineettomat hyödykkeet	44 701	68 822
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet (sis. arvonkorotukset)		
1.1 Maa- ja vesialueet (ilman arvonkorotuksia)	2 424 154	2 370 136
1. Maa- ja vesialueet (sis. arvonkorotukset)	2 424 154	2 370 136
2. Rakennukset	9 688 884	10 666 002
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 162 773	2 466 785
4. Koneet ja kalusto	143 665	240 049
5. Muut aineelliset hyödykkeet	14 800	20 481
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset ha	476 031	99 324
II Aineelliset hyödykkeet	14 910 307	15 862 777
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	6 746 104	6 870 407
3. Muut lainasaamiset	124 900	124 900
4. Muut saamiset	8 556	8 556
III Sijoitukset	6 879 560	7 003 862
A PYSYVÄT VASTAAVAT	21 834 569	22 935 461
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
2. Lainasaamiset	172 150	144 000
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	222 493	254 066
3. Muut saamiset	25 693	148 359

4. Siirtosaamiset	114 830	32 048
II Saamiset	535 166	578 473
IV Rahat ja pankkisaamiset	610 458	633 361
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 145 624	1 211 835
VASTAAVAA	22 980 193	24 147 296
VASTATTAVAA	2024	2023
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	6 819 257	6 819 257
Edellisten tilikausien ylijäämä (a	5 421 309	4 980 490
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	354 842	440 818
A OMA PÄÄOMA	12 595 409	12 240 566
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	298 101	298 004
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	298 101	298 004
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
Pitkäaikainen (korollinen vieras pääoma)		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslait	1 894 740	2 315 792
Pitkäaikainen (korollinen vieras pääoma)	1 894 740	2 315 792
Pitkäaikainen (koroton vieras pääoma)		
7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut	1 936	6 064
Pitkäaikainen (koroton vieras pääoma)	1 936	6 064
I Pitkäaikainen	1 896 676	2 321 856
II Lyhytaikainen		
Lyhytaikainen (korollinen vieras pää		
1. Joukkovelkakirjalainat	6 500 000	7 500 000
Pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden	421 052	421 052
Lyhytaikainen (korollinen vieras pää	6 921 052	7 921 052
Lyhytaikainen (koroton vieras pääoma)		
6. Ostovelat	518 370	730 044
7. Muut velat/Liittymismaksut ja mu	96 792	99 265
8. Siirtovelat	662 793	536 509
Lyhytaikainen (koroton vieras pääoma)	1 277 956	1 365 817
II Lyhytaikainen	8 199 008	9 286 869
E VIERAS PÄÄOMA	10 095 683	11 608 725

VASTATTAVAA	22 980 193	24 147 296
-------------	------------	------------

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

TASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	54,8	50,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	89,2	106,8
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	5 776	5 421
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 949	1 824
Lainakanta 31.12., 1000 €	8 816	10 237
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 974	3 443
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	11 032	12 309
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	3 722	4 253
Lainasaamiset, 31.12. 1000 €	297	269
Asukasmäärä	2 964	2 973

*Omavaraisuusaste, % = 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot) Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.*

*Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100 * (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.*

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä). Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat euroa/asukas = Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12., = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokra-vastuut Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas = Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

*Lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset.
Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.*

5. KOKONAISTULOT JA –MENOT

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa mahdolliset liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä.

KOKONAISTULOT JA –MENOT 1.1.-31.12.2024

TULOT	1 000 €	%	MENOT	1 000 €	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	2 099	18,3	Toimintakulut	9 396	84,1
Verotulot	7 711	67,3	Korkokulut	297	2,6
Valtionosuudet	1 504	13,1	Muut rahoituskulut	0	0,0
Korkotuotot	30	0,3	Satunnaiset kulut	0	0,0
Muut rahoitustuotot	9	0,1	Tulorahoituksen korjaukset	0	0,0
Satunnaiset tuotot	0	0,0	- Pysyvien vastaavien		
Tulorahoituksen korjaukset		0,0	hyödykkeiden luovutustappiot	-219	-1,9
- Pysyvien vastaavien		0,0			
hyödykkeiden luovutustulot	-70	-0,6			
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet			Investointimenot	529	4,6
investointimenoihin	0	0,0			
Pysyvien vastaavien hyödykk.					
luovutustulot	176	1,5			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten					
vähennykset	0	0,0	Antolainasaamisten lisäykset	0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	421	3,7
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0,0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	1000	8,8
Oman pääoman lisäykset	0	0,0	Oman pääoman vähennykset	0	0,0
Kokonaistulot yhteensä	11 459	100,0	Kokonaismenot yhteensä	11 424	100,0

6. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Vuoden 2024 aikana Kiinteistö oy Sauvon asunnot ja Rantolan Riikkala Oy yhtiöt lakkautettiin 24.6.2024 Patentti- ja rekisterihallituksen toimesta, koska tarvittavia asiakirjoja ei ollut toimitettu. Kiinteistö oy Sauvon asunnot haettiin selvitystilaan 9.9.2024. Sauvon vuokra-asunnot oy yhtiö perustettiin 18.12.2024. Yhtiö ei toiminut vuoden 2024 aikana lainkaan.

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Tytäryhteisöt	y-tunnus	omistusosuus	osakepääoma	Yhdistely konsernitilinpäätökseen
Kiinteistö Oy Sauvon asunnot	0812112-2	100 %	5 045,64	Kyllä
Sauvon Vesihuolto Oy	2652804-9	100 %	2 500,00	Kyllä
Rantolan Riikkala Oy	2407919-8	58 %	16 250,00	Ei
Sauvon Vanhustenkotiyhdistys ry	Sauvo	jäsen		Kyllä
Kuntayhtymät				
Varsinais-Suomen liitto	0922305-9	0,5019 %		Kyllä
Salon seudun koulutus- kuntayhtymä	0139545-4	1,54 %		Kyllä
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt				
Vahtisten Lämpö Oy	0425988-8	50 %		Ei
Muut omistusyhteisyhteisöt				
Turun Seudun kehitys Oy	2779774-2	0,93 %		Ei
Tilikunta Oy	2123016-3	3,08 %		Ei

6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Sauvon kunnanvaltuusto on hyväksynyt Sauvon kunnan konserniohjeen 10.9.2018, jota päivitettiin 12.6.2023 konserniyhtiöiden sekä konserniohjeen antamisen osalta.

Jos kunta haluaa omistajana ohjeistaa tytäryhteisöään ilman erillistä pyyntöä, sillä on käytössään työkaluina yhtiökokouksen kannanotto, kunnanhallituksen kokoukselle kaksi kertaa vuodessa annettavien katsausten yhteydessä annettavat toimenpide-ehdotukset, talousarvioasiakirjaan kirjatut tavoitteet tytäryhteisöille sekä ylimmällä tasolla kuntastrategiaan kirjatut linjaukset omistajapolitiikasta.

Sauvon 6.6.2022 hyväksytyssä kuntastrategiassa ei ole erikseen linjattu omistajapolitiikan hoitamisesta, mutta kunnan kolme tärkeintä tavoitetta ovat palveluiden ja asiain sujuvuus, vetovoiman lisääminen vaikuttavalla viestinnällä sekä kunnan väkiluvun ja asuntorakentamisen kasvuun tähtäävät toimenpiteet.

Talousarviossa vuodelle 2024 asetettiin toista kertaa valtuuston tavoitteet kunnan tytäryhteisöille.

Sauvon Vesihuolto Oy:n tulos vuodelta 2024 on edelleen alijäämäinen, mutta tulos parani vuodesta 2023. Yhtiö valmistautuu merkittäviin investointeihin. Yhtiön toimitusjohtajana toimi Tommi Heinonen ja hallituksen puheenjohtajana Kimmo Seppälä.

Omistajan tavoite vuonna 2024 Sauvon Vesihuolto Oy:lle on laadukkaan vesi ja jätevesipalvelun tuottaminen siten, että yhtiö pyrkisi määrätietoisesti parantamaan yhtiön kannattavuutta säännöllisin maksukorotuksin. Lisäksi yhtiön tulee huolehtia mahdollisimman häiriöttömän vedenjakeluverkon ylläpidosta toiminta-alueellaan ja panostaa lähivuosien suurimpaan investointiinsa, eli jätevesien siirtoviemärihankkeeseen. Jätevesien puhdistamisesta kunnanhallitus antoi erillisen konserniohjeen yhtiölle kokouksessaan 29.8.2022.

Tavoite on pääasiassa toteutunut. Jätevesien puhdistamisen investointihankkeen valmistelu jatkuu edelleen.

Kiinteistö Oy Sauvon Asunnot hallinnoi 46 vuokra-asuntoa Sauvon keskustaajamassa. Kiinteistö Oy:n kirjanpitoa hoiti Uniko isännöintipalvelut Oy/Isännöintitalo Viljo. Toimitusjohtajana toimi tekninen johtaja Jari Ukkonen 31.1.2024 asti ja kiinteistöpäällikkö Eve taipale 5.2.2024 alkaen ja hallituksen puheenjohtajana Markku Taskinen. 24.6.2024 yhtiö lakkautettiin toimittamattomien asiakirjojen takia ja 9.9.2024 yhtiö asetettiin selvitystilaan ja selvitysmieheksi nimitettiin hallintojohtaja Henna Ahtinen. Selvitystilassa yhtiö jatkoi normaalia toimintaa.

Omistajan tavoite vuonna 2024 Kiinteistö Oy Sauvon asunnoille on huolehtia hyvin hoidettujen, kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen riittävästä tarjonnasta kunnassa. Tavoitteena on hyvä käyttöaste ja vähäiset vuokrasaavat sekä yhtiön tulee voida keskipitkällä aikavälillä suorittaa sijoitetulle pääomalle kohtuullista tuottoa. Tätä ennen yhtiön tulisi lyhentää velkojaan kunnalle.

Tavoite on toteutunut osittain. Yhtiön asunnoilla on ollut hyvä käyttöaste ja vähäiset vuokrasaavat. Yhtiö ei ole tuottanut omistajalle tuottoa vuonna 2024. Yhtiö ei ole lyhentänyt velkojaan kunnalle.

Sauvon vanhustenkotiyhdistys ry hallinnoi 29 vuokra-asuntoa Sauvon keskustaajamassa sekä Lautkankarella. Yhdistyksen puheenjohtajana vuonna 2024 toimi Mari Lehtikankare-Toivonen ja sihteerinä kiinteistöpäällikkö Eve Taipale 26.3.2024 alkaen.

Kuntaomistajan tavoitteena on vuoden 2024 aikana siirtää Sauvon vanhustenkotiyhdistyksen omistaman sekä kunnan suoraan omassa taseessaan omistamat vuokra-asunnot Kiinteistö Oy Sauvon asuntojen omistukseen, jotta vuokra-asuntojen hallinnointi olisi selkeästi yhdellä taholla konsernissa. Näin on mahdollista tehdä pitkäjänteisempää vuokra-asuntojen kehittämistä kunnassa. Konsernin omistamia vuokra-asuntoja on tarkasteltava kokonaisuutena niin, että osasta kiinteistöistä voidaan luopua yhtiön vakavaraisuuden turvaamiseksi, kuitenkin niin, että vuokra-asuntojen saatavuus kunnan alueella ei vaarannu.

Tavoite siirrosta ei toteutunut. Asian valmistelua jatketaan.

Rantolan Riikkala Oy hallinnoi kahta tilaa Rantolan asuinalueella sekä niillä olevia rakennuksia. Sen tarkoituksena on ylläpitää rantasaunaa ja muita uimarantapalveluita sekä rakennuttaa, ylläpitää ja vuokrata venepaikkapalveluita. Yhtiöllä ei ole toimitusjohtajaa. Sen hallituksen puheenjohtajana vuonna 2024 toimi Atte Niemi. 24.6.2024 yhtiö lakkautettiin toimittamattomien asiakirjojen takia. 26.11.2024 osakkeenomistajien kokouksessa päätettiin, ettei yhtiötä aseteta selvitystilaan vaan odotetaan lakiuudistusta, joka mahdollistaa yhtiön palauttamisen.

Omistajan tavoite vuonna 2024 Rantolan Riikkala Oy:lle on tarjota Rantolan asemakaava-alueella uimaranta- ja venelaituripalveluita siten, että se lisää alueen houkuttelevuutta ja edistää alueen tonttien myyntiä. Kuntaomistaja toivoo, että alueelle tehtäisiin lähivuosina merkittävä investointi tai konsernijohdon kanssa on arvioitava yhtiön toimintaedellytyksiä uudelleen.

Tavoite toteutunut osittain. Yhtiö tuottanut uimaranta-, mutta ei venelaituripalveluita. Yhtiön toimintaedellytysten arviointi aloitettu osana selvitystilamenettelyä.

Vahtisten Lämpö Oy myy lämpöä kahdelle Kiinteistö Oy Sauvon asuntojen rivitalokiinteistölle ja kahdelle yksityiselle asunto-osakeyhtiölle. Yhtiön toimitusjohtajana toimi tekninen johtaja Jari Ukkonen ja 6.5.2024 alkaen tekninen johtaja Pekka Mäki-Tasku. Kiinteistö Oy Sauvon asuntojen edustajana hallituksen puheenjohtajana toimi kunnanjohtaja Satu Simelius ja hallituksen jäsenenä kiinteistöpäällikkö Eve Taipale. Kunta ei omista Vahtisten Lämpö Oy:n osakkeita suoraan, vaan osakkeet omistaa Kiinteistö Oy Sauvon asunnot.

Kuntayhtymien ja osakkuusyhteisöjen (omistus 1–50 %) osalta ei ole asetettu konserniohjausjärjestelmää.

6.3 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnan sisäisen valvonnan ohjeet ja riskienhallinnan periaatteet on valtuusto vahvistanut huhtikuussa 2015. Hallintosäännön luvussa 5 määritellään konserniohjauksen hallinnasta. Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus sekä kunnanjohtaja ja toimialajohtajat.

Kunnanjohtajan tehtävänä on hallintosäännön 18 §:n mukaan toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa tytäryhteisöjen hallintoon ja toimintaan.

Valtuusto päivitti kokouksessaan 12.6.2023 Sauvon kunnan konserniohjetta päivittämällä konserniin kuuluvien yhteisöjen tiedot sekä tarkentamalla konsernijohtoon ennakkokäsityksen hankkimista koskevaa kohtaa, koska aiempaa muotoilua saattoi tulkita usealla tavalla. Samalla tarkennettiin kunnanhallituksen evästysten antamista yhtiökokouksiin osallistuville.

Konsernivalvonta ei onnistunut aukottomasti. Kiinteistö Oy Sauvon asunnot ja Rantolan Riikkala Oy yhtiöt lakkautettiin toimittamattomien asiakirjojen takia, jos valvonta olisi ollut toiminut näin ei olisi käynyt. Lisäksi Sauvon Vesihuolto Oy ja Sauvon sai laillisuusvalvontaviranomaiselta moitteet Sauvon Vesihuolto Oy:n toimintaan liittyvien tietopyyntöjen puutteellisesta käsittelystä.

Vuoden 2024 aikana konsernissa on tarkennettu sisäisiä toimintatapoja ja käytännön työohjeita on tarkennettu. Konserniyhtiöiden hallinnolliset asiakirjat ovat olleet erityistarkastelussa ja kokouksiin sekä asiakirjoihin on kiinnitetty tarkennettua huomiota. Kunnan yleishallinnon työntekijät ovat antaneet osaamistaan konserniyhtiöiden työntekijöille ja samalla toimia on myös seurattu ja valvottu tehostetusti. Konserniyhtiöiden hallitusten jäsenille, toimitusjohtajille ja kunnan konsernijohtolle järjestettiin ylimääräinen konserniasioiden koulutuskokonaisuus alkuvuodesta 2024.

6.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA	2024	2023
Toimintatuotot	3 341 973	3 165 423
Toimintakulut	-10 335 501	-10 364 965
Osuus osakkuusyht. voitosta	0	0
Toimintakate	-6 993 529	-7 199 542
Verotulot	7 711 088	7 360 234
Valtionosuudet	1 503 688	1 502 418
Rahoitustuotot- ja kulut		
Korkotuotot	28 434	19 606
Muut rahoitustuotot	9 086	9 292
Korkokulut	-355 455	-306 801
Muut rahoituskulut	-1 671	-1 527
Vuosikate	1 901 640	1 383 681
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman muk. poistot	-1 474 655	-983 559
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0	0
Arvonalentumiset	0	0
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	332 556	400 122
Tilinpäätössiirrot	0	0
Tilikauden verot	0	0
Laskennalliset verot	2 506	-5 106
Vähemmistöosuudet	0	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	335 062	395 016

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toimintatuotot/Toimintakulut %	32	30,5
Vuosikate/Poistot %	121	140,7
Vuosikate, euroa/asukas	642	465
Asukasmäärä	2 964	2 973

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 901 640	1 383 681
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	0	0
Tulorahoituksen korjaukset		147 673
yhteensä	2 049 313	1 353 190
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-567 203	-1 123 135
Rahoitusosuudet inv.menoihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	179 424	244 786
yhteensä	-387 779	-1 483 422
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 661 534	474 842
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainojen lisäykset	0	0
Antolainojen vähennykset	0	0
yhteensä	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-566 455	-682 951
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-965 194	-229 279
yhteensä	-1 531 648	-912 230
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.	-33 082	16 382
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0
Saamisten muutos	39 832	1 121 982
Korottomien velkojen muutos	-126 224	-1 098 867
yhteensä	-119 475	39 497
Rahoituksen rahavirta	-1 651 123	-872 734
Rahavarojen muutos	10 411	-397 892
Rahavarat 31.12.	919 912	909 501
Rahavarat 1.1.	909 501	1 307 392
muutos	10 411	-397 892

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	409	-2747

Investointien tulorahoitus, %		335	123
Laskennallinen lainanhoitokate		1,3	0,9
Kassan riittävyys, pv		28	27
KONSERNITASE	2024	2023	

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

44 701 68 822

Muut pitkäv.menot

0 0

Ennakkomaksut

0 0

44 701 68 822

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

2 577 030 2 523 012

Liittymismaksut

94 953 94 953

Rakennukset

12 075 620 13 116 810

Kiinteät rakenteet ja laitteet

3 299 861 3 775 832

Koneet ja kalusto

168 825 271 978

Keskeneräiset ja ennakkom.

493 852 102 433

Muut aineell.hyödykkeet

14 800 20 481

18 724 941 19 905 498

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

265 426 389 728

Muut saamiset

8 556 8 556

273 981 398 284

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

74 495 98 674

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

0 0

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

46 150 0

Lyhytaikaiset saamiset

561 913 646 828

Rahoitusarvopaperit

100 119 77 002

Rahat ja pankkisaamiset

919 912 909 501

VASTAAVAA YHTEENSÄ

20 746 214 22 104 609

	2024	2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	6 819 257	6 819 257
Säätiöiden ja yhdistysten perusp.	17 487	17 487
Arvonkorotusrahasto	46 294	46 294
Muu pääoma	110 960	110 960
Ed. tilik. yli/alijäämä	807 684	412 668
Tilikauden yli/alijäämä	335 066	395 016
Oma pääoma	8 136 747	7 801 682
VÄHEMMISTÖSOSUUDET	0	0
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET		
Kertynyt poistoero	0	0
Vapaaeht.varaukset	0	0
	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	0	0
TOIMEKSIANT.PÄÄOMAT	363 596	396 678
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vpo	3 684 643	4 251 098
Laskennalliset verovelat	96 912	99 418
Lyhytaikainen korollinen vpo	7 014 947	7 980 141
Lyhytaikainen koroton vpo	1 449 369	1 575 593
	12 245 871	13 906 250
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	20 746 214	22 104 609

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	39	35
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	98	115
Kertynyt ylijäämä(alijäämä), 1000€	1 143	808
Kertynyt ylijäämä(alijäämä), €/asukas	386	272
Konsernin lainat, €/asukas	3 610	4 114
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	10 700	12 231
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1000€	12 973	14 365
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. €/asukas	4 377	4 832

Konsernin lainasaam. 31.12., 1000 €	9	9
Kunnan asukasmäärä	2 964	2 973

7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

7.1 Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

7.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Tuloksen käsittely on ylijäämäisen tuloksen siirtämistä taseen vapaaehtoiseen varaukseen, rahastoon tai tilikauden ylijäämä -tilille.

Kunnanhallitus esittää, että tilikauden tulos 354 842,63 euroa siirretään taseen oman pääoman ryhmään tilikauden yli-/alijäämä -tilille.

7.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnan taseessa on edellä kohdassa 7.2 esitetyn tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen 5 776 151 euroa ylijäämää.

Taseen ylijäämä ei edellytä talouden tasapainottamistoimenpiteitä.

II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Talousarvion rakenteesta säädetään kuntalaissa siten, että talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Samaa rakennetta noudatetaan tasekirjassa.

8. KÄYTTÖTALouden TALOUSARVION TOTEUTUMAVERTAILU

Sauvon kunnan talousarvion käyttötalousosan toimintakate (ulkoiset ja sisäiset menot sekä tulot huomioiden) on seuraava.

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	TA muutos	Muutettu TA 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama , €	Tot-%
Toimintatulot	3 609 847	3 195 681		3 195 681	3 699 984	504 303	115,8
Toimintamenot	-11 115 494	-10 948 347	-226 938	-11 175 285	-10 996 971	178 314	98,4
Toimintakate	-7 505 647	-7 752 666	-226 938	-7 979 604	-7 296 987	682 617	91,4
Vyörytyserätulot	218 700	258 757		258 757	274 381	15 624	106,0
Vyörytyserä- menot	-218 700	-258 758		-258 758	-274 381	-15 623	106,0

Käyttötalousosa toimielimittäin esitetään valtuustotasolla vahvistettavan luokituksen mukaisesti.

Toimielin	Tehtäväalue
Keskusvaalilautakunta	Vaalit
Tarkastuslautakunta	Tilintarkastus
Kunnanhallitus	Yleishallinto Kehittämis- ja vaikuttamistehtävät
Sivistyslautakunta	Hallinto Koulutoimi Varhaiskasvatus

	Vapaa-aikatoimi Kulttuuripalvelut
Tekninen- ja ympäristölautakunta	Hallinto Yhdyskuntapalvelut Kiinteistötoimi Rakennustarkastus Ruokahuolto Ympäristönsuojelu

8.1 Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on yleisten valtakunnallisten vaalien järjestäminen. Yleisiä valtakunnallisia vaaleja ovat kuntavaalit, aluevaalit, eduskuntavaalit, presidentinvaalit ja EU-vaalit.

Toimielimen talousarvio yhteensä:

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	TA muutos	Muutettu TA 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama, €	Tot-%
Toimintatulot	5 546	13 200		13 200	16 459	3 259	124,7
Toimintamenot	-9 497	-15 271		-15 271	-17 693	-2 422	115,9
Toimintakate	-3 950	-2 071		-2 071	-1 233	838	59,6
Vyörytyserätulot							
Vyörytyserämenot	-1 006						

Keskusvaalilautakunnan jäsenet 2024	Puolue	Osall. kok.
Puheenjohtaja Virta Sami	kesk	4
Varapuheenjohtaja Paaskunta Erkki	kok	4
Jäsenet		
Taskinen Kirsi	ps	4
Högman Reima	vas	4
Hermans Dunja	vihr	4
Varajäsenet		
Toivonen Pekka	sdp	
Riski Janne	kesk	
Kallio Päivi	kok	
Louhi-Paasonen Päivi	ps	
Yrsa Reponen	vas	
Huuhka Sanna-Mari	vihr	
Nurmio Sauli	kok	
Sihteeri Fjällström Antti		4

8.1.1 Vaalit

Tilivelvollinen: Keskusvaalilautakunnan sihteeri

Kuntastrategian toteuttaminen, vaalit		
Sujuva Sauvo - Kunnan kanssa on helppoa asioida. Sujuvat, modernit toimintatavat ja palveleva kohtaaminen.		
Tavoite 2024	Tavoite 2024	Tavoite 2024
Presidentin- ja EU-vaalit järjestetään Sauvossa onnistuneesti.	Presidentin- ja EU-vaalit järjestetään Sauvossa onnistuneesti.	Presidentin- ja EU-vaalit järjestetään Sauvossa onnistuneesti.

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1-5)	Riskin seurausten vaikutukset (1-5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet	Toteuma
Sähkökatkot tai muut tietoliikenneongelmat vaikeuttavat äänestyksen järjestämistä.	2	3	Tietoliikenteelle luodaan varajärjestelmiä ja henkilöstön osalta huolehditaan sijaisjärjestelyistä.	Riski ei toteutunut.
Vaalilautakuntiin on vaikea löytää kelpoisia jäseniä.	3	2	Kunnanhallitus nimeää vaalilautakuntien jäsenet riittävän ajoissa.	Riski ei toteutunut.

8.2 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on hallinnon ja talouden tarkastamisen järjestäminen.

Toimielimen talousarvio yhteensä:

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	TA muutos	Muutettu TA 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama, €	Tot-%
Toimintatulot							
Toimintamenot	-15 255	-16 609		-16 609	-16 355	254	98,5

Toimintakate	-15 255	-16 609		-16 609	-16 355	254	98,5
Vyörytyserätulot							
Vyörytyserämenot	-378						

Tarkastuslautakunnan jäsenet 2024	Puolue	Osall. kok.
Puheenjohtaja Vähä-Kurki Juha	kok	6
Varapuheenjohtaja Hannula Laura	vihr	3
Jäsenet		
Myllykylä Saira	kesk	6
Kankaisto Antti	ps	4
Leinonen Matti	vas	6
Mäkirinne Hanna	sdp	4
Varajäsenet		
Kaarilahti Jaana	kok	
Hermans Dunja	vihr	
Kantonen Risto	kesk	
Virtanen Kimmo	ps	
Määttänen Kirsi	vas	
Toivonen Pekka	sdp	
Tilintarkastaja Ehrlund Kirsi		6

8.2.1 Tilintarkastus

Toiminnan päämääränä on edesauttaa hallinnon laillisuuden toteutumista sekä valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

Tilivelvollinen: Tarkastuslautakunta

Kuntastrategian toteuttaminen, tilintarkastus				
Sujuva Sauvo - Kuntatalous pidetään tasapainossa ja palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti. Kunnan strategiset tavoitteet huomioidaan kunnan toiminnassa.				
Tavoite 2024	Tavoite 2024	Tavoite 2024	Tavoite 2024	Tavoite 2024
Tilintarkastuksen lakisääteinen toteuttaminen vuoden 2024 tilinpäätöksen osalta.	Tilintarkastuksen lakisääteinen toteuttaminen vuoden 2024 tilinpäätöksen osalta.	Tilintarkastuksen lakisääteinen toteuttaminen vuoden 2024 tilinpäätöksen osalta.	Tilintarkastuksen lakisääteinen toteuttaminen vuoden 2024 tilinpäätöksen osalta.	Tilintarkastuksen lakisääteinen toteuttaminen vuoden 2024 tilinpäätöksen osalta.
Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1-5)	Riskin seurausten vaikutukset (1-5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet	Toteuma

Tarkastuslautakunnan toimivuus ja osaaminen luottamushenkilö-vaihdosten jälkeen.	2	2	Uusien lautakunnan jäsenten perehdytys tehtävään kunnan viranhaltijoiden ja tilintarkastajan toimesta.	Riski ei toteutunut.
--	---	---	--	----------------------

8.3 Kunnanhallitus

Kunnanhallituksen tehtävänä on Sauvon kuntastrategian mukaisesti johtaa kunnan hallintoa sekä huolehtia kunnan taloudesta, taloudenhoidosta, elinkeinopolitiikasta, kaavoituksesta ja kuntien välisestä yhteistoiminnasta.

Kunnanhallitus valmistelee valtuustolle sen päätettävät asiat (pl. tarkastuslautakunnan valmistelemat asiat) ja huolehtii valtuuston päätösten täytäntöönpanosta.

Toimielimen talousarvio yhteensä:

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	TA muutos	Muutettu TA 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama, €	Tot-%
Toimintatulot	153 752	165 700		165 700	339 334	173 634	204,8
Toimintamenot	-1 536 219	-1 536 714		-1 536 714	-1 543 508	-6 794	100,4
Toimintakate	-1 382 466	-1 371 014		-1 371 014	-1 204 174	166 840	87,8
Vyörytyserätulot	218 700	258 757		258 757	274 381	15 624	106,0
Vyörytyserämenot	-36 892	-61 634		-61 634	-62 973	-1 339	102,2

Kunnanhallituksen jäsenet 2024	Puolue	Osall. kok.
Puheenjohtaja Perttu Laaksonen	kesk	14
Varapuheenjohtaja Koski Silvia	ps	11
Jäsenet		
Kiviranta Esko	kesk	13
Huuhka Pirita	kesk	13
Lehtikankare-Toivonen Mari	kok	12
Söderholm Johan	kok	10
Reponen Niko	vas	11
Varajäsenet		
Taskinen Markku	ps	2
Itälä Jukka	kok	3
Nikulainen Miia	vas	2
Kunnanvaltuuston puheenjohtajisto		
pj Paaskunta Erkki	kok	12
I vpj Rastas Pauli	kesk	12
II vpj Kenneth Finnholm	sdp	

Esittelijä Simelius Satu, kunnanjohtaja		13
Sihteeri Ahtinen Henna, hallintojohtaja (1.4.2024 alkaen)		13
Sihteeri Fjällström Antti, hallinnon suunnittelija (31.3.2024 asti)		7
		6

Toimielimen henkilöstöresurssi

Henkilöstö TA 2024	Htv	Henkilöstö TP 2024
Kunnanjohtaja	1	1
Hallintojohtaja	1	1 (aloitti 1.4.2024)
Sivistysjohtaja	0,3	0,3
Pääkirjanpitäjä	1	1
Hallinnon suunnittelija	1	1
Kanslisti	1,1	1,1 (3.3.2024 asti) 0,6 (4.3.-31.7.2024) 1,6 (1.8.2024 alkaen)
Asianhallintasihteeri	1	1 (Ma. arkistos sihteeri)
Elinvoimakoordinaattori	1	1
Yhteensä	7,4	7,9

8.3.1 Yleishallinto

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	TA muutos	Muutettu TA 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama, €	Tot-%
Toimintatulot	37 746	20 000		20 000	51 199	31 199	256,0
Toimintamenot	-1 052 175	-989 174		-989 174	-1 056 867	-67 693	106,8
Toimintakate	-1 014 429	-969 174		-969 174	-1 005 668	-36 494	103,8
Vyörytyserätulot	218 700	258 757		258 757	274 381	15 624	106,0
Vyörytyserämenot	-31 535	-55 242		-55 242	-56 113	-871	101,6

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja, hallintojohtaja

Yleishallinnon tehtäväalueeseen sisältyvät:

- kunnallisjohtoon kuuluvien päätöksentekaelimien (valtuusto, hallitus, kunnanjohtaja) toiminta,
- hallintotoimiston tuottamat talouden- ja rahoituksen, henkilöstöhallinnon, tietohallinnon sekä asiakirjahallinnon palvelut
- työyhteisön kehittämistoimintoina työsuojelu, yhteistoiminta ja työterveydenhuolto
- ja työllistämistehtävät, Turun seudun itäisten kuntien kuntayhteistyö sekä kuntien yleinen yhteistoiminta
- sekä muu yleishallinto: henkilötietosuojaja ja arkistointi.

Kuntastrategian toteuttaminen, yleishallinto		
<p>Sujuva Sauvo - Kuntatalous pidetään tasapainossa ja palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti. Palveluiden järjestämisessä käytetään eri tuottamisen vaihtoehtoja ja ne tuotetaan asiakaslähtöisesti.</p> <p>Sujuva Sauvo - Henkilöstö on osaavaa ja palvelualtista. Henkilöstö on ammattitaitoista ja voi hyvin. Kunta on vetovoimainen työnantaja.</p> <p>Sujuva Sauvo - Palveluprosesseja järjeistetään ja digitalisoidaan, jotta ne olisivat tulevaisuudessa kattavammin ja nopeammin kuntalaisten saatavilla.</p> <p>Sujuva Sauvo, Viestinnällä vetovoimaa - Kunnan toiminta on avointa ja sujuvaa. Tavoitteena on, että jokainen kuntalainen tuntee olevansa arvostettu ja hänen osallisuudellaan on merkitystä.</p>		
Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo	Toteuma
Kuntaa ja sen toimintoja johdetaan suunnitelmallisesti kohti yhdessä määriteltyjä tavoitteita.	Tiedolla johtamisen ohjelmisto on otettu onnistuneesti käyttöön ja sitä hyödynnetään päivittäisessä johtamisessa toimialoilla.	Toteutunut.
	Sisäiset prosessit on tunnistettu ja kuvattu. Uusi asianhallintajärjestelmä on otettu käyttöön.	Toteutunut.
Kunnan työntekijät jaksavat ja viihtyvät paremmin työssään.	Työhyvinvointikyselyn tuloksia hyödynnetään työssäjaksamisen työkaluna yhdessä esihenkilöiden, henkilöstön ja työterveyshuollon kanssa.	Toteutunut.
	Palkkausjärjestelmän päivitys.	Toteutunut KV ja TS tehtävän vaativuuden määrittelyn osalta. Valtakunnallinen palkkausjärjestelmä valmistui 1.2.2025
	Pitkien sairauspoissaolojen määrä laskee vuoteen 2023 verrattuna.	Toteutunut, sairauspoissaolo ovat hieman laskeneet vuonna 2024 sairaspoissaolo työpäiviä on ollut 1 221 ja vastaava luku 2023 on 1240.
Kunnallisesta päätöksenteosta viestitään	Luodaan kunnan luottamuselimille ohjeet ja mallit, jotta kuntalaisilla olisi	Toteutunut osittain

aktiivisesti, avoimesti ja ennakoiden kuntalaisille.	paremmat mahdollisuudet seurata ja osallistua kunnan päätöksentekoon.	
--	---	--

Oleellinen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1-5)	Riskin seurausten vaikutukset (1-5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet	Toteuma
Johtamisessa ja esihenkilötyössä ei hyödynnetä olemassa olevia toimintaohjeita.	3	2	Uusien lautakunnan jäsenten perehdytys tehtävään kunnan viranhaltijoiden ja tilintarkastajan toimesta.	Riski ei ole toteutunut.
Vaihtuvuus kunnan keskeisissä tehtävissä.	3	3-4 tehtävästä riippuen	Panostetaan hyvään työilmapiiriin ja työhyvinvointiin. Lisätään työparityöskentelyä ja muuta yhteistyötä, jotta pienempi osa kunnan toiminnoista olisi vain yhden ihmisen varassa. Tehtäväkuvien ja prosessikuvausten päivittäminen.	Riski on toteutunut.

8.3.2 Kehittämis- ja vaikuttamistehtävät

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	TA muutos	Muutettu TA 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama, €	Tot-%
Toimintatulot	116 007	145 700		145 700	288 135	142 435	197,8
Toimintamenot	-484 044	-547 540		-547 540	-486 641	60 899	88,9
Toimintakate	-368 037	-401 840		-401 840	-198 506	203 334	49,4
Vyörytyserätulot							
Vyörytyserämenot	-5 357	-6 392		-6 392	-6 860	-468	107,3

Tehtäväalueeseen sisältyvät:

- elinkeinotoimi - yrityspalvelut tuotetaan osin itse ja osin ostetaan Turun seudun kehitys Oy:lta
- elinvoimatoimikunta ja vapaa-ajanasukkaiden toimikunta
- kunnan markkinointi ja viestintä
- toimiva maankäyttö ja kaavoittaminen
- joukkoliikennepalvelut
- työllisyyspalvelut, jotka ostetaan Paimion kaupungilta
- maaseutupalvelut, jotka ostetaan Paimion kaupungilta
- kotouttamispalvelut, jotka ostetaan Kaarinan kaupungilta
- matkailupalveluiden kehittäminen yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa

Tilivelvollinen: Elinvoimakoordinaattori, sivistysjohtaja (markkinointi)

Kuntastrategian toteuttaminen, kehittämis- ja vaikuttamistehtävät		
<p>Sujuva Sauvo – sujuvat elinkeinopalvelut, sujuvat tonttikaupat, sujuva asiointi työllisyyspalveluiden ja maaseutupalveluiden kanssa</p> <p>Viestinnällä vetovoimaa – tavoitteellinen kuntamarkkinointi, joka tähtää väkiluvun kasvuun sekä matkailun vetovoiman lisäämiseen</p> <p>Kasvun mahdollistajat – kiinnostavien asuinalueiden rakentaminen Sauvoon ja erilaisten asumismahdollisuuksien vahvistaminen toimivalla kaavoituksella ja monipuolisella tonttivarannolla</p>		
Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo	Toteuma
Vahvistetaan elinkeinopalveluita ja matkailun edistämistä	<p>Elinvoimaohjelman hyväksyminen valtuustossa talousarviovuoden aikana.</p> <p>Vähintään yhden uuden elinvoimahankkeen käynnistäminen.</p>	<p>Elinvoimaohjelma hyväksytään vuonna 2025.</p> <p>Vastuullisen matkailun kehittämishankkeelle haetaan rahoitusta keväällä 2025.</p>
Rakennusprojektien edistäminen	<p>Vähintään yhden uuden yksityisen asuntohankkeen käynnistyminen.</p> <p>Myydyt tontit. Vähintään 3 kpl.</p>	<p>Kesken.</p> <p>Toteutunut. Tontteja myyty kolme (3) kpl.</p>

Kotouttamispalveluiden käynnistäminen Sauvossa yhteistyössä Kaarinan kaupungin ja Varhan kanssa.	Asiakasmäärät kotouttamispalveluiden piirissä.	Kotouttamispalveluiden piirissä vuonna 2024 yhteensä 94 henkilöä.
--	--	---

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1-5)	Riskin seurausten vaikutukset (1-5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet	Toteuma
Epävarmuus taloudessa ja rakennusteollisuudessa vähentää rakentamisen investointeja.	4	3	Aktiivinen yhteydenpito kiinteistöyrityksiin Sauvon asuntojen kovaan kysyntään liittyen.	Riski toteutunut osittain.
Ukrainalaisten pakolaisten määrä Sauvossa kasvaa merkittävästi vuonna 2024.	2	4	Valmistautuminen ja varautuminen sidosryhmien kanssa erilaisiin vaihtoehtoihin. Hätmajoitukseen varautuminen.	Riski ei toteutunut.
TE-uudistuksen valmistelussa nousee esiin ongelmia, jotka vaarantavat sauvolaisten työttömien palvelut	2	4	Aktiivinen osallistuminen valmistelutyöhön yhdessä Paimion kaupungin kanssa.	Riski ei toteutunut.

8.4 Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunnan toiminnan päämääränä on Sauvon asukkaiden tarpeita vastaavien varhaiskasvatus-, opetus-, sivistys-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden järjestäminen ja saatavuuden varmistaminen.

Kunta järjestää varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut pääosin itse lukuun ottamatta vaativaa erityisopetusta ja ruotsinkielistä opetusta, jotka järjestetään yhteistyössä naapurikuntien kanssa. Lakisääteisiä ja lasten/oppilaiden tarpeiden mukaisia palveluita tuotettaessa huolehditaan erityisesti laadusta, oikeudenmukaisuudesta, joustavuudesta sekä lapsi-/oppilaslähtöisyydestä.

Liikuntapalvelut vastaavat liikuntatoiminnan edellytysten luomisesta kunnassa ja sillä tarkoitetaan monialaista yhteistyötä kunnan muiden toimialojen, urheiluseurojen ja yhdistysten kanssa. Kulttuuripalvelut vastaavat kulttuuri-, kirjasto- ja museotoiminnasta sekä Elopäivien järjestämisestä.

Nuorisotoimi tukee nuorten kasvua ja omaehtoista toimintaa, edistää nuorten hyvinvointia ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Kunnassa toimii nuorisovaltuusto.

Kunta edistää elinikäistä oppimista ja eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvointia tarjoamalla vapaan sivistystyön koulutuspalveluita (kansalaisopisto ja taiteen perusopetus) joko Sauvossa kunnan tiloissa tai Paimiossa yhteistyösopimuksen mahdollistamana.

Toimielimen talousarvio yhteensä:

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	TA muutos	Muutettu TA 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama, €	Tot-%
Toimintatulot	527 599	425 581		425 581	495 639	70 058	116,5
Toimintamenot	-6 466 429	-6 615 805		-6 615 805	-6 490 139	125 666	98,1
Toimintakate	-5 938 830	-6 190 224		-6 190 224	-5 994 499	195 725	96,8
Vyörytyserätulot							
Vyörytyserämenot	-108 442	-133 930		-133 930	-145 861	-11 931	108,9

Sivistyslautakunnan jäsenet 2023	Puolue	Osall. kok.
Puheenjohtaja Elo Jaana	kesk	6
Varapuheenjohtaja Antson Saija	sdp	4
Jäsenet		
Koski Emilia	kesk	9
Virta Sami	kesk	6
Kaarilahti Jaana	kok	9
Koski Juha	ps	8
Wikström Mika	ps	8
Varajäsenet		
Parkkunen Laura	kesk	
Finnholm Kenneth	sdp	4
Suominen Terje	kesk	
Saarinen Markku	kesk	3
Martineero Katja	kok	
Koski Silvia	ps	1
Hallikas Jan	ps	
Esittelijä Sainio Elli, sivistysjohtaja		9
Sihteeri Mari Virkki		8
Kunnanhallituksen edustaja Lehtikankare-Toivonen Mari	kok	3
Kunnanhallituksen pj Laaksonen Perttu	kesk	3
Kunnanjohtaja Satu Simelius		1
Nuorisovaltuuston edustaja Koskinen Karoliina		
Asiantuntijat: Heinonen Hanna-Leena		5
Päiviö Antti		7
Inkinen Päivi		4
Riina Rautiainen		7
Hanna Sirkkilä		1

8.4.1 Hallinto

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	TA muutos	Muutettu TA 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama, €	Tot-%
Toimintatulot	45 000						
Toimintamenot	-243 160	-189 851		-189 851	-202 509	-12 658	106,7
Toimintakate	-198 160	-189 851		-189 851	-202 509	-12 658	106,7
Vyörytyserätulot							
Vyörytyserämenot	-6 126	-9 043		-9 043	-9 280	-237	102,6

Henkilöstö TA 2024	Htv	Henkilöstö TP 2024
Sivistysjohtaja	0,7	0,7
Toimistosihhteeri	1	1
Yhteensä	1,7	1,7

Tilivelvollinen: sivistysjohtaja

Kuntastrategian toteuttaminen, sivistyslautakunnan hallinto				
<p>Sujuva Sauvo – kuntalaisten tarpeita vastaavien varhaiskasvatus-, opetus-, sivistys-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden järjestämisestä ja sujuvan saatavuuden varmistamisesta kuntalaisia kuunnellen työntekijöiden hyvinvointi keskiössä.</p> <p>Viestinnällä vetovoimaa – sivistystoimen hallinto markkinoi tehokkaasti ja innovatiivisesti toimivia perhepalveluita yli kuntarajojen.</p>				
Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo	Toteuma		
Lapsiperhepalveluiden, erityisesti päiväkoti Hakkiskodon ja Sauvon koulukeskuksen markkinointi	Varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen lasten sisäänmuutto on suurempi kuin poismuutto vuonna 2023.	<p>Toteutunut osittain.</p> <p>Vertailulukuna käytetään elokuun 2024 lapsi- ja oppilasmäärää:</p> <p>Perusopetuksen oppilasmäärä 311/2024 (333/2023). Varhaiskasvatuksen lapsimäärä 117/2024 (113/2023) ja kotihoidon tuen kuntalaisen parissa 13 lasta.</p>		
Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen näkyväksi	Hyvinvointitapahtumien lukumäärä/vuosi sekä osallistujamäärä tapahtumittain.	<p>Toteutunut.</p> <p>Avoimien hyvinvointi-, liikunta- ja kulttuuritapahtumien lukumäärä vuonna 2024:</p> <p>55 kpl / 1313 osallistujaa eli keskiarvolta 24 osallistujaa/tapahtuma.</p> <p>Lisäksi Sauvon Elopäivät, joissa osallistujia noin 2500.</p>		
Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1–5)	Riskin seurausten vaikutukset (1–5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet	Toteuma

Nuorimmissa ikäluokissa näkyvä yleinen syntyvyyden lasku	5	3	Henkilökunnan kouluttautumissuunnitelman käyttöönotto.	Riski toteutunut. Riskiä ehkäisevät toimenpiteet aloitettu.
--	---	---	--	---

8.4.2 Koulutoimi

Tehtäväalueeseen sisältyvät perusopetuksen järjestäminen, koulukuljetukset sekä koulun kehittämishankkeet.

Tilivelvollinen: rehtori

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	TA muutos	Muutettu TA 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama, €	Tot-%
Toimintatulot	306 081	302 081		302 081	359 065	56 984	118,9
Toimintamenot	-3 633 680	-3 720 267		-3 720 267	-3 641 321	78 946	97,9
Toimintakate	-3 327 599	-3 418 186		-3 418 186	-3 282 255	135 931	96,0
Vyörytyserätulot							
Vyörytyserämenot	-35 512	-60 445		-60 445	-67 367	-6 922	111,5

Tehtäväalueen henkilöstöresurssi

Henkilöstö TA 2024	Htv	Henkilöstö TP 2024
Luokanopettaja	10,5	10,25
Erytysluokanopettaja	4	3
Laaja-alainen erityisopettaja	2	2
Aineenopettaja	11	11
Sivutoiminen tuntiopettaja	2	0,5
Koulunkäynninohjaaja	6	6
Henkilökohtainen ohjaaja	3	3,5
Ap/ip-ohjaaja	1	1
Rehtori	1	1
Yhteensä	40,5	39,25

Kuntastrategian toteuttaminen, koulutoimi		
<p>Sujuva Sauvo – lasten ja nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen osana kouluarkea, kaiken keskiössä hyvinvoiva oppilas.</p> <p>Viestinnällä vetovoimaa – toimivaa perusopetusta ja uutta koulurakennusta markkinoidaan aktiivisesti.</p> <p>Kasvun mahdollistajat – koulun oppilasryhmien koko mahdollistaa uusien oppilaiden tulon ryhmään kesken lukuvuoden.</p>		
Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo	Toteuma
Kodin ja koulun yhteinen kasvatusvastuu oppilaista.	Oppilaiden poissaolojen seurantamalli on käytössä jokaisella luokka-asteella ja luokalla.	Toteutunut.
Oppilas- ja opiskelijahuoltotyön vaikuttavuuden parantaminen	Oppilaiden ja vanhempien osallistuminen yhteisöllisen oppilashuollon kokouksiin. Osallistumisprosentti yli 90%.	Toteutunut.
Harrastustakuun toteuttaminen 1–9 luokkien oppilaille.	Yläkoulun oppilaille suunnatut kerhot toteutuvat.	Toteutunut. Yläkoululaisille suunnatut kuntosalikerhot toteutuivat suunnitellusti.

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1–5)	Riskin seurausten vaikutukset (1–5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet	Toteuma
Oppilashuollon henkilöstön riittämättömyys ja saavuttamattomuus.	3	5	Tiivis yhteistyö ja jatkuva vuoropuhelu Perhekeskus 3 - alueen kanssa.	Riski ei toteutunut.

8.4.3 Varhaiskasvatus

Tehtävääalueeseen sisältyvät:

- Varhaiskasvatuksen johtaminen ja hallinto
- Varhaiskasvatuksen hankkeet
- Päiväkoti Hakkiskoto
- Perhepäivähoito
- Lasten kotihoidontuki
- Esiopetus ja esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus

Tilivelvollinen: varhaiskasvatuksen johtaja

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	TA muutos	Muutettu TA 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama, €	Tot-%
Toimintatulot	170 935	109 000		109 000	107 813	-1 187	98,9
Toimintamenot	-2 170 640	-2 237 075		-2 237 075	-2 197 787	39 288	98,2
Toimintakate	-1 999 706	-2 128 075		-2 128 075	-2 128 075	38 101	98,2
Vyörytyserätulot							
Vyörytyserämenot	-52 109	-38 958		-38 958	-43 329	-4 371	111,2

Tehtävääalueen henkilöstöresurssi

Henkilöstö TA 2024	Htv	Henkilöstö TP 2024
Varhaiskasvatuksen johtaja, päiväkodinjohtajan tehtävät	1	1
Päiväkodin johtaja	0	0
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1	1
Varhaiskasvatuksen opettaja	8	8
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	14	13
Perhepäivähoitaja	4	4
Päiväkotiapulainen	1	1
Vuorohoidon lastenhoitaja	1	1
Varhaiserityiskasvatuksen lastenhoitaja	1	
Yhteensä	31	29

Kuntastrategian toteuttaminen, varhaiskasvatus		
<p>Sujuva Sauvo – Varhaiskasvatuksen lähtökohtana ovat hyvinvoiva lapsi sekä tyytyväinen perhe. Toimiva ja luottamuksellinen yhteistyö saavutetaan sujuvalla asioinnilla sekä toiminnan läpinäkyvyydellä.</p> <p>Viestinnällä vetovoimaa – toimivaa varhaiskasvatusta ja uutta päiväkotirakennusta markkinoidaan aktiivisesti.</p> <p>Kasvun mahdollistajat – varhaiskasvatuksen lapsiryhmien koko ja henkilöstömitoitus mahdollistaa uusien lasten tulon varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen kesken talousarviovuoden.</p>		
Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo	Toteuma
Varhaiskasvatuksen lasten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden parantaminen	Varhaiskasvatuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laadinta ja käyttöönotto.	Toteutunut osittain. Suunnitelma valmistui tammikuussa 2025.
Päiväkodin johtamisjärjestelmän rakenteen selkeyttäminen.	Päiväkodille laaditaan pysyvä ja toimiva varajohtajajärjestelmä.	Toteutunut osittain. Tehtäväkuvien laadinta kesken.
Varhaiskasvatuksen tavoitteiden tekeminen näkyväksi	Varhaiskasvatuksen vuosisuunnitelman tavoitteiden saavuttaminen ja tiedottaminen vanhemmille	Toteutunut.

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1–5)	Riskin seurausten vaikutukset (1–5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet	Toteuma
Pätevien varhaiskasvatuksen opettajien rekrytoinnin vaikeudet	4	3	Kunnan varhaiskasvatuksen hyvien työolosuhteiden sekä kilpailukykyisen palkan markkinointi.	Riski toteutunut, vaikka riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet on otettu käyttöön.
Varhan lapsiperhepalvelut eivät tavoita sauvolaisia lapsiperheitä.	4	5	Tiivis yhteistyö ja jatkuva vuoropuhelu Perhekeskus 3 - alueen kanssa. Ajantasainen tiedottaminen perhepalveluista kunnan verkkosivuilla.	Riski toteutunut osittain. Yhteistyötä tiivistetty.

8.4.4 Vapaa-aikatoimi

Tehtäväalueeseen sisältyvät hyvinvointityö, nuorisotoimi, etsivä nuorisotyö ja pajatoiminta sekä liikuntatoimi ja kuntosali.

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	TA muutos	Muutettu TA 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama, €	Tot-%
Toimintatulot	2 445	11 200		11 200	26 593	15 393	237,4
Toimintamenot	-132 943	-189 258		-189 258	-171 173	18 085	90,4
Toimintakate	-130 498	-178 058		-178 058	-144 580	33 478	81,2
Vyörytyserätulot							
Vyörytyserämenot	-3 017	-9 116		-9 116	-9 367	-251	102,7

Vapaa-aikatoimi, kulttuuripalvelut, muut sivistyspalvelut henkilöresurssi yhteensä

Henkilöstö TA 2024	Htv	Henkilöstö TP 2024
Nuoriso-ohjaaja	1,2	1,2
Hyvinvointikoordinaattori	1	1
Koulunuorisotyöntekijä		0,25 Aloitti tehtävässään 4.10.2024.
Yhteensä	2,2	2,45

Tilivelvollinen: sivistysjohtaja

Kuntastrategian toteuttaminen, vapaa-aikatoimi		
<p>Sujuva Sauvo – vapaa-aikatoimen toiminnan lähtökohtana on hyvinvoiva ja terve kuntalainen. Nuorisotoimen asioissa tehdään tiivistä yhteistyötä koulukeskuksen kanssa ja paikallisten yhdistysten kanssa. Nuorisotila on kirjaston yhteydessä ja avoinna iltaisin ja viikonloppuisin. Liikuntatoimen tehtävänä on luoda edellytyksiä kunnassa vapaaehtoisvoimin tehtävälle liikuntatyölle tarjoamalla liikuntapaikkoja ja liikuntamahdollisuuksia kuntalaisten käyttöön sekä tukemalla liikuntatoiminnan järjestämistä myöntämällä avustuksia sauvolaisille yhdistyksille.</p> <p>Viestinnällä vetovoimaa – Sauvon monipuolisista harrastusmahdollisuuksista viestitään aktiivisesti.</p> <p>Kasvun mahdollistajat – Sauvon kattavat harrastusmahdollisuudet ja aktiivinen yhdistystoiminta houkuttavat muuttamaan Sauvoon.</p>		
Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo	Toteuma
Avoin ja säännönmukainen yhteistyö 3. sektorin kanssa	Liikunta-, kulttuuri- ja järjestöfoorumien säännölliset kokoukset, väh. 2 krt/vuosi	Toteutunut.

parantaa kuntalaisten vapaa-aikaa		Liikunta- ja järjestöfoorumi kokoontunut 3 krt vuonna 2024
Kuntalaisten hyvinvointityö tulee näkyväksi	Vuosittainen hyvinvointiraportti vuodelta 2023 hyväksytään valtuustossa	Toteutunut. Raportti hyväksytty valtuustossa kesäkuussa 2024.
Ikäihmisten hyvinvoinnin edistäminen	Voimaa vanhuuteen – hankkeeseen sitoutuminen ja hankkeen edistyminen kunnassa: Voima- ja tasapainoryhmän perustaminen +75 –vuotiaille keväällä 2024.	Toteutunut. Kaksi voima- ja tasapainoryhmää toteutunut vuonna 2024.

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1–5)	Riskin seurausten vaikutukset (1–5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet	Toteuma
Liikunta- ja hyvinvointikoordinaattorin työaika kuluu liikaa hallinnollisiin tehtäviin.	3	1	Vastuut ja tehtäväkuvat ovat selkeät ja kirjoitettu auki.	Riski ei toteutunut.
Osa nuorista ei koe nuorisotaloa omaksi kokoontumispaikakseen.	3	2	Nuorisotyön jalkautuminen säännöllisesti viikonloppuisin nuorten pariin.	Riski ei toteutunut. Uusi henkilöstö-resurssi koulunuorisotyöntekijä saavuttanut myös nuoret, jotka eivät koe nuorisotaloa omaksi kokoontumispaikakseen.

8.5.6 Kulttuuripalvelut

Tehtäväalueeseen sisältyvät kirjastotoimi, kotiseutumuseo, kulttuuritoimi ja muut sivistyspalvelut

Tilivelvollinen: kirjastonjohtaja

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	TA muutos	Muutettu TA 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama, €	Tot-%
Toimintatulot	3 139	3 300		3 300	2 168	-1 132	65,7
Toimintamenot	248 906	-279 354		-279 354	-277 350	2 004	99,3
Toimintakate	-245 767	-276 054		-276 054	-275 182	872	99,7
Vyörytyserätulot							
Vyörytyserämenot	-11 426	-16 368		-16 368	-16 518	-150	100,9

Kuntastrategian toteuttaminen, kulttuuripalvelut		
<p>Sujuva Sauvo – Kulttuuripalveluiden toiminnan lähtökohtana on hyvinvoiva kuntalainen. Kulttuuripalvelut tuottavat laadukkaita palveluita paikallisesti sekä kuntien välisellä yhteistyöllä ja yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Kirjastopalvelut ovat sujuvasti saatavilla.</p> <p>Viestinnällä vetovoimaa – Sauvon monipuolisia museo- ja kulttuuritapahtumia markkinoidaan aktiivisesti.</p> <p>Kasvun mahdollistajat – Sauvon kattavat harrastusmahdollisuudet ja aktiivinen yhdistystoiminta houkuttavat muuttamaan Sauvoon</p>		
Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo	Toteuma
Digitaalisten aineistojen saatavuuden paraneminen lisää kuntalaisten yhdenvertaisuutta suhteessa muiden kuntien asukkaisiin	Valtakunnallisen e-kirjaston käyttöönotto Sauvossa	Toteutunut.
Kunnan näkyvyys kulttuurikuntana	Toteutuneiden kulttuuritapahtumien määrä vuonna 2024 sekä yksittäisten tilaisuuksien kävijämäärät.	Toteutunut. Kulttuuritapahtumia yhteensä 29 kpl vuonna 2024 Ka. 30 henkilöä/tapahtuma Lisäksi Sauvon Elopäivät, joissa osallistujia torilla, kirjastossa ja museossa yhteensä 2500.

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1–5)	Riskin seurausten vaikutukset (1–5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet	Toteuma

Kirjaston infra ei vastaa kysyntää.	2	1	Kirjaston kalusteiden muunneltavuuden lisääminen	Riski toteutunut, mutta huomioitu talousarviossa 2025.
-------------------------------------	---	---	--	--

8.6 Tekninen- ja ympäristölautakunta

Teknisen- ja ympäristölautakunnan vastuualueeseen kuuluvat hallintopalvelut, ympäristönsuojelu, ympäristöterveydenhuolto, liikenneväylät, yleiset alueet, vesihuoltolaitos, muiden toimielinten käytössä olevat rakennukset, asuinrakennukset, osakehuoneistot, muut rakennukset, maa- ja metsätilat, tarkastustoiminta, yksityistiet, ruokahuolto ja puhtaus.

Teknisen ja ympäristölautakunnan tehtävänä on järjestää lakisäätiset rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelun palvelut muiden ylläpito- ja kunnossapitopalveluiden lisäksi. Palvelut järjestetään osin omana tuotantona ja osin ostopalveluna.

Toimielimen talousarvio yhteensä

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	TA muutos	Muutettu TA 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama, €	Tot-%
Toimintatulot	2 922 949	2 591 200		2 591 200	2 848 551	257 351	109,9
Toimintamenot	-3 088 095	-2 763 948	-226 939	-2 990 887	-2 929 276	61 610	97,9
Toimintakate	-165 146	-172 748	-226 938	-399 687	-80 725	318 961	20,2
Vyörytyserätulot							
Vyörytyserämenot	-71 982	-63 194		-63 194	-65 547	-2 353	103,7

Tekninen ja ympäristölautakunnan jäsenet 2024	Puolue	Osall. kok.
Puheenjohtaja Anttalainen Ismo	kesk	10
Varapuheenjohtaja Hopponen Sari	vihr	9
Jäsenet		
Rauhala Kaisa	kesk	8
Lehtinen Riikka	kesk	9
Lundström Max	vas	8
Järvelä Tony	ps	9
Paloniemi Atte	kok	7
Varajäsenet		
Saarinen Markku	kesk	
Itälä Mirja-Liisa	vihr	
Rastas Pauli	kesk	2
Rihko Juuso	kesk	1
Knuutila Katri	kok	2
Paasonen Petri	ps	
Nikulainen Miia	vas	
Esittelijä Mäki-Tasku Pekka		6
Lasse Kujanpää		4
Sihteeri Rauhanen Petra		7
Lasse Kujanpää		1
Kunnanhallituksen edustaja Huuhka Pirita	kesk	4
Kunnanhallituksen pj. Laaksonen Perttu	kesk	3
Kunnanjohtaja Simelius Satu		1
Rakennustark. Kujanpää Lasse		8
Ympäristösihteeri Vesa Sanna		7

Henkilöstö TA 2024	Htv	Henkilöstö TP 2024
Tekninen johtaja	1	1
Rakennustarkastaja	1	1
Ympäristösihteeri	0,8	0,8
Kiinteistöpäällikkö	2	1 (5.2.2024 alkaen)
Toimistosihteeri	1	1
Kiinteistönhoitaja	1	2
Palvelupäällikkö	1	1
Työnohjaaja, puhtaanapito	1	1
Kokki	2	2
Laitoshuoltaja	2	2
Siistiä	3	3
Ruokapalvelutyöntekijä	1	1
Yhteensä	16,8	16,8

8.6.1 Hallinto

Hallinnon tehtävänä on vastata teknisen toimen palveluiden tuottamisesta ja koordinoimisesta.

Tilivelvollinen: tekninen johtaja

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	TA muutos	Muutettu TA 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama, €	Tot-%
Toimintatulot	3 360				1 710	1 710	100,0
Toimintamenot	-440 395	-269 656		-269 656	-315 291	-45 635	116,9
Toimintakate	-437 035	-269 656		-269 656	-313 581	-43 925	116,3
Vyörytyserätulot							
Vyörytyserämenot	-25 572	-52 870		-52 870	-53 422	-552	101,0

Kuntastrategian toteuttaminen, hallinto ja ympäristönsuojelu		
Sujuva Sauvo – Hallinto tuottaa palveluita kuntalaisille sujuvasti ja asiakaslähtöisesti, sekä vastaa teknisen toimen henkilöstön johtamisesta.		
Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo	Toteuma
Henkilöstö on ammattitaitoista ja voi hyvin.	Työhyvinvointikyselyn tulokset.	Toteutunut

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1-5)	Riskin seurausten vaikutukset (1-5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet	Toteuma
Osaavan henkilöstön saatavuus, ja pysyvyys	4	2-3 tehtävästä riippuen.	Johtamiseen ja esimiestyöhön panostaminen.	Riski ei ole toteutunut

8.6.2 Yhdyskuntapalvelut

Yhdyskuntapalveluiden tehtävänä on toteuttaa kunnan hallinnoiman infrastruktuurin hoito ja ylläpito.

Tilivelvollinen: tekninen johtaja

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	TA muutos	Muutettu TA 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama, €	Tot-%
Toimintatulot	90 999	175 226		175 226	269 496	94 270	153,8
Toimintamenot	-470 475	-477 495		-477 495	-487 189	-9 694	102,0
Toimintakate	-379 476	-302 269		-302 269	-217 693	84 576	72,0
Vyörytyserätulot							
Vyörytyserämenot	-7 210	-1 351		-1 351	-1 478	-127	109,4

Kuntastrategian toteuttaminen, yhdyskuntapalvelut		
Sujuva Sauvo – asiointi yhdyskuntapalveluiden kanssa toimii sujuvasti ja ensisijaisesti sähköisesti.		
Kasvun mahdollistajat – toimiva perusinfra sekä esteettinen ympäristö kunnan keskustaajamassa sekä keskeisillä asuinalueilla mahdollistavat uusien asuntojen rakentamisen ja väkiluvun kasvun Sauvossa.		
Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo	Toteuma
Turvallisen liikkumisen mahdollistaminen.	Kesä- ja talvihoidon onnistuminen, palautteiden määrä. Liikenneturvallisuustyöryhmän aktiivinen toiminta, vähintään kaksi kokousta vuodessa.	Talvikunnossapidon 23-24 huonot palautteet ovat vähentyneet. Uusi talvikausi 24-25 on sujunut ilman huomautuksia. Liikenneturvallisuustyöryhmä on kokoontunut maaliskuussa ja marraskuussa 2024.
Toimiva asumisen infrastruktuuri.	Päällystysohjelman laadinta. Kaukolämpöverkoston rakennuttaminen kunnan kohteille.	Toteutunut Ei toteutunut.
Ympäristön esteettisyyden lisääminen.	Vihersuunnitelman laadinta.	Toteutunut

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1–5)	Riskin seurausten vaikutukset (1–5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet	Toteuma
Ulkopuolisten töiden laatu, työturvallisuus	3	3	Lisätään kohteissa tapahtuvaa valvontaa ja otetaan käyttöön aloituspalaverit yhteisten tavoitteiden selkeyttämiseksi.	Hankinnan ja valvonnan keinoin riski on vähentynyt. Ei onnettomuuksia tai läheltäpiti-ilmoituksia

8.6.3 Kiinteistötoimi

Kiinteistötoimen tehtävänä on toteuttaa kunnan hallinnoiminen kiinteistöjen hoito taaten rakennusten turvallisuus ja terveellisyys.

Tilivelvollinen: kiinteistöpäällikkö

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	TA muutos	Muutettu TA 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama, €	Tot-%
Toimintatulot	2 421 191	1 976 689		1 976 689	2 169 980	193 291	109,8
Toimintamenot	-1 729 605	-1 479 009	-226 938	-1 705 947	-1 612 459	93 488	94,5
Toimintakate	691 586	497 680	-226 938	270 742	557 521	286 779	205,9
Vyörytyserätulot							
Vyörytyserämenot	-26 094	-5 057		-5 057	-6 000	-943	118,6

Kuntastrategian toteuttaminen, kiinteistötoimi		
<p>Sujuva Sauvo – asiointi kiinteistötoimen kanssa toimii sujuvasti ja ensisijaisesti sähköisesti. Tehdään ylläpitoa, kunnostusta ja investointeja kiinteistöihin, niin, että rakennusten käyttöikä pitenee ja on kokonaistaloudellisesti järkevää.</p> <p>Viestinnällä vetovoimaa – hyvässä kunnossa olevat ja kauniit kunnan omistamat kiinteistöt tukevat kunnan markkinointia.</p> <p>Kasvun mahdollistajat – kunta edistää monipuolista asumista kunnassa ensisijaisesti tytäryhteisöjen vuokra-asuntojen kautta.</p>		
Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo	Toteuma
Kunnan kiinteistöt pidetään kunnossa, terveellisinä ja turvallisina	Suunnitelmallinen ylläpito ja korjausvelan pienentäminen. PTS:n laadinta kouluun ja palvelukeskukselle.	Kesken – osittain toteutunut. Ei toteutunut – kesken.
Kunta tulee käyttämään enemmän kestävämpää energiaa	Kaukolämpöratkaisuun liittyminen valittujen rakennusten osalta.	Ei toteutunut – kesken.

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1–5)	Riskin seurausten vaikutukset (1–5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet	Toteuma
Energian hinnan nousu.	4	3	Hankintasopimusten käyttö. Toimenpiteet energian kulutuksen vähentämiseksi.	Riski ei ole toteutunut.

Yllättävät vahingot rakennuksissa.	3	3	Jatkuva ja järjestelmällinen kunnon seuranta.	Riski toteutunut - ei johtunut seurannan puutteesta.
------------------------------------	---	---	---	--

8.6.4 Rakennustarkastus

Rakennusvalvonta on viranomaistoimintaa, jonka tavoitteena on mm. edistää hyvää rakennustapaa, turvallisen, terveellisen ja viihtyisän maiseman toteutumista, kehittämistä ja säilymistä huomioiden ympäristönäkökohdat.

Tilivelvollinen: rakennustarkastaja

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	TA muutos	Muutettu TA 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama, €	Tot-%
Toimintatulot	45 943	28 000		28 000	41 891	13 891	149,6
Toimintamenot	-146 984	-84 022		-84 022	-73 635	10 387	87,6
Toimintakate	-101 041	-56 002		-56 002	-31 744	24 278	56,7
Vyörytyserätulot							
Vyörytyserämenot	-5 725	-1 077		-1 077	-1 278	-201	118,7

Kuntastrategian toteuttaminen, rakennustarkastus ja maa-ainesvalvonta		
Sujuva Sauvo – rakennusvalvonnan kanssa asiointi on helppoa ja vaivatonta.		
Kasvun mahdollistajat – rakentamiseen suhtaudutaan kannustaen ja pyritään löytämään asiakkaan kanssa yhteistyössä ratkaisut lainmukaisen rakentamisen edistämiseen.		
Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo	Toteuma
Palvelut ovat nopeasti ja kattavasti saatavilla	Normaalimuotoinen ohjeiden mukaan täytetty rakennuslupa käsitelty 2 viikossa.	Toteutunut
Rakennusvalvonnan rekistereiden ajantasaisuus ja oikeellisuus	Kiinteistökartoituksen toteuttaminen.	Ei toteutunut – kesken. Rakennusrekisterissä olevia tietoja päivitetään jatkuvasti.

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1–5)	Riskin seurausten vaikutukset (1–5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet	Toteuma
Mahdolliset lakimuutokset ja niiden vaikutus rakennusvalvontaan	4	1	Seurataan aktiivisesti lakiesityksiä, sekä niiden mukanaan tuomia muutoksia.	Riski osittain toteutunut.

8.6.6 Ruokahuolto

Ruokahuolto huolehtii Sauvon ruokapalveluiden tuottamisesta pääasiassa Sauvon koulukeskuksessa kouluun ja päiväkotiin.

Tilivelvollinen: palvelupäällikkö

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	TA muutos	Muutettu TA 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama, €	Tot-%
Toimintatulot	361 456	354 285		354 285	343 520	-10 765	97,0
Toimintamenot	-300 636	-338 415		-338 415	-326 178	12 237	96,4
Toimintakate	60 820	15 870		15 870	17 341	1 471	109,3
Vyörytyserätulot							
Vyörytyserämenot	-7 381	-2 419		-2 419	-2 870	-451	118,6

Kuntastrategian toteuttaminen, puhtaus- ja ruokapalvelut		
<p>Sujuva Sauvo – ruokahuollon tehtävänä on tuottaa ruokapalvelut kunnan käyttöön kokonaistaloudellisesti ja tehokkaasti. Palveluita tuotetaan hyvässä yhteistyössä eri toimialojen välillä lasten hyvinvointia ja terveyttä edistään.</p> <p>Viestinnällä vetovoimaa – kunnan oma keittiö on vetovoimatekijä Sauvon koululle ja päiväkodille, jota on hyvä tuoda esiin myös kunnan markkinoinnissa.</p>		
Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo	Toteuma
Kunta tulee käyttämään enemmän lähiruokaa.	Hankintasopimusten rajoissa pyritään lisäämään lähialueen tuottajien tuotteiden käyttöä.	Ei toteutunut. Yrityksistä huolimatta lähiruuan määrää ei ole pystytty lisäämään. Mahdollisuuksia kartoitetaan uudestaan vuoden 2025 kevään aikana. Kotimaisuusaste kaikissa elintarvikkeissa n. 70 %. Lihojen kotimaisuusaste 99 %, maitotuotteissa 87 %. Hedelmät ja vihannekset 73 %. Viljatuotteet 70 %.
Kustannustehokkuuden kehittäminen palveluissa	Palveluiden tuottamisen kustannuksia seurataan, ja verrataan asetettuihin tavoitteisiin esim. ateriahintojen osalta.	Toteutunut. Ateriahinnat selvästi laskeneet vuoteen 2023 verrattuna. <u>Oppilaslounaan hinta:</u> vuosi 2023 = 3,50 € Vuosi 2024 = 3,15 € (elintarvikkeiden osuus 1,22 €)

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1-5)	Riskin seurausten vaikutukset (1-5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet	Toteuma
Elintarvikkeiden hintojen nousu.	4	2	Hankintasopimukset, toimittajien vertailu ja tarvittaessa ruokalistan muutokset.	Riski ei toteutunut
Toiminnan tason turvaaminen.	3	3	Varmistetaan sijaisten ja mahdollisten ostopalveluiden käytettävyys.	Riski ei toteutunut

8.6.4 Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelu on viranomaistoimintaa, jonka tavoitteena on mm. turvata ympäristönsuojelun valvonta ja terveellinen ympäristö. Ympäristönsuojeluun kuuluu myös maa-ainesvalvonta, sekä Liedosta ostettavat ympäristöterveyspalvelut, kuten elintarvikevalvonta, eläinlääkintähuolto, terveydensuojelu ja tupakkalain valvonta.

Tilivelvollinen: ympäristösihteeri

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	TA muutos	Muutettu TA 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama, €	Tot-%
Toimintatulot		57 000		57 000	21 954	-35 046	38,5
Toimintamenot		-115 351		-115 351	-114 524	827	99,3
Toimintakate		-58 351		-58 351	-92 570	-34 219	158,6
Vyörytyserätulot							
Vyörytyserämenot		-420		-420	-499	-79	118,8

Kuntastrategian toteuttaminen, ympäristönsuojelu		
Sujuva Sauvo – Ympäristönsuojelu tuottaa palveluita kuntalaisille sujuvasti ja asiakaslähtöisesti, sekä vastaa turvallisesta ja terveellisestä asuinympäristöstä.		
Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo	Toteuma
Turvallinen ja terveellinen ympäristö.	Ympäristönsuojelun valvontaohjelman mukaiset tarkastukset suoritettu.	Toteutunut
	Ilmastosuunnitelman laatiminen.	Toteutunut

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1–5)	Riskin seurausten vaikutukset (1–5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet	Toteuma
Mahdollinen ympäristövahinko	3	5	Varautumissuunnitelman päivitys.	Riski ei toteutunut

9. TULOSLASKELMAOSION TOTEUTUMINEN

TULOSLASKELMA	Alkuperäinen Ta 2024	Ta-muutos 2024	Talousarvio+ muutos	Toteuma 2024	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	911 792		911 792	1 208 782	296 990
Maksutuotot	148 200		148 200	164 176	15 976
Tuet ja avustukset	134 500		134 500	167 527	33 027
Muut toimintatuotot					
Vuokratuotot	1 998 689		1 998 689	2 050 387	51 698
Muut tuotot	2 500		2 500	109 112	106 612
Muut toimintatuotot	2 001 189		2 001 189	2 159 499	158 310
Toimintatuotot yhteensä	3 195 681		3 195 681	3 699 984	504 303
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-4 417 949		-4 417 949	-4 269 074	148 875
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-897 561		-897 561	-878 476	19 085
Muut henkilösivukulut	-118 772		-118 772	-116 223	2 549
Henkilöstökulut yhteensä	-5 434 282		-5 434 282	-5 263 774	170 508
Palvelujen ostot					
Asiakaspalvelujen ostot	-295 424		-295 424	-220 043	75 381
Muiden palvelujen ostot	-2 619 573	-60 000	-2 679 573	-2 624 419	55 154
Palvelujen ostot yhteensä	-2 914 997	-60 000	-2 974 997	-2 884 461	130 536
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-759 618		-759 618	-720 098	39 520
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yh	-759 618		-759 618	-720 098	39 520
Avustukset					
Avustukset kotitalouksille	-160 000		-160 000	-129 287	30 713
Avustukset yhteisöille	-94 100		-94 100	-115 977	-21 877
Avustukset yhteensä	-254 100		-254 100	-245 264	8 836
Muut toimintakulut					
Vuokrakulut	-1 565 850		-1 565 850	-1 608 875	-43 025
Muut kulut	-19 500	-166 938	-186 438	-341 499	-128 061
Muut toimintakulut yhteensä	-1 585 350	-166 938	-1 752 288	-1 923 374	-171 086
Toimintakulut	-10 948 347	-226 938	-11 175 285	-10 996 971	178 314
Toimintakate	-7 752 666	-226 938	-7 979 604	-7 296 987	682 617
Verotulot	7 156 000		7 156 000	7 711 088	555 088
Valtionosuudet					

Kunnan peruspalvelujen valtionsosuus	1 428 249		1 428 249	1 417 755	-10 494
Muut valtionsuudet	124 841		124 841	85 933	-38 908
Valtionsuudet yhteensä	1 553 090		1 553 090	1 503 688	-49 402
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot				29 986	29 986
Muut rahoitustuotot	1 000		1 000	8 926	7 926
Korkokulut	-241 000		-241 000	-296 581	-55 581
Muut rahoituskulut				-138	-138
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-241 000		-241 000	-257 807	-17 807
Vuosikate	716 424	-226 938	489 486	1 659 982	1 170 496
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-874 532		-874 532	-1 210 709	-336 177
Poistot ja arvonalentumiset yh				-94 430	-94 430
Poistot ja arvonalentumiset yh	-874 532		-874 532	-1 305 139	-430 607
Tilikauden tulos	-158 108	-226 938	-385 046	354 843	739 889
Laskennalliset erät					
Vyörytystulot	258 757		258 757	274 381	15 624
Vyörytysmenot	-258 757		-258 757	-274 381	-15 623
Laskennalliset erät	-1		-1		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-158 109		-385 047	354 843	739 890

9.1 Verotulojen erittely

	Talousarvio	Toteuma		Poikkeama
	2024	2024	Toteuma 2023	
Kunnallisvero	5 281 000	5 886 272	5 489 218	605 272
Kiinteistövero	1 389 000	1 391 654	1 314 617	2 654
Osuus yhteisöverosta	486 000	432 864	556 399	-53 136
Verotulot yhteensä	7 156 000	7 710 790	7 360 234	554 790

9.2 Valtionosuuksien erittely

	Talousarvio	Toteuma		Poikkeama
	2024	2024	Toteuma 2023	
Kunnan peruspalvelujen vo.	531 622	521 071	662 725	-10 551

Verotuloihin perustuva vo.	896 627	896 684	932 037	57
Opetus- ja kulttuuritoimen vo.	-450 000	-483 838	-677 242	-33 838
Verotulomenetysten kompensaatio	574 841	569 771	584 898	-5 070

10. RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen talousarvio 2024	Toteutuma 2024	Poikkeama
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	716 424	1 659 982	943 558
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	148 961	148 961
Yhteensä	716 424	1 808 942	1 092 518
Investointien rahavirta			0
Investointimenot	-848 000	-529 640	318 360
Rahoitusosuudet inv.menoihin	240 000	0	-240 000
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	0	176 433	176 433
Yhteensä	-608 000	-353 207	254 793
Toiminnan ja investointien rahavirta	108 424	1 455 735	1 347 311
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset	0	0	0
Antolainojen lisäykset	0	0	0
Antolainojen vähennykset	0	0	0
Yhteensä	0	0	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-421 052	-421 052	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	600 000	-1 000 000	-1 600 000
Yhteensä	178 948	-1 421 052	-1 600 000
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.	0	-8 903	-8 903
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0
Saamisten muutos	0	43 307	43 307
Korottomien velkojen muutos	0	-91 990	-91 990
Yhteensä	0	-57 586	-57 586
Rahoituksen rahavirta	178 948	-1 478 638	-1 657 586
Rahavarojen muutos	287 372	-22 903	-310 275
Rahavarat 31.12.	0	610 458	0
Rahavarat 1.1.	0	633 361	0
Muutos	0	-22 903	0

11. INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

	Talousarvio 2024	Talousarvio +muutos	Toteuma 2024	Poikkeama
Ohjelmistot				
INVESTOINTIMENOT	-20 000	-20 000		20 000
INVESTOINNIT NETTO	-20 000	-20 000		20 000
Maa-alueiden hankinta ja myynti				
INVESTOINTIMENOT	-100 000	-100 000	-56 999	43 001
Muut investointimenot				
INVESTOINTITULOT				
Käyttöomaisuuden myynti			2 981	2 981
INVESTOINNIT NETTO	-100 000	-100 000	-54 018	45 982
Rakenn. kiinteistöjen hankinta ja myynti				
Käyttöomaisuuden myynti			176 841	176 841
INVESTOINTITULOT			176 841	176 841
INVESTOINNIT NETTO			176 841	176 841
Muut osakkeet				
Muut investointimenot			-15 588	-15 588
INVESTOINTIMENOT			-15 588	-15 588
Käyttöomaisuuden myynti			145 571	145 571
INVESTOINTITULOT			145 571	145 571
INVESTOINNIT NETTO			129 983	129 983
Investoinnit kunnanhallitus				
INVESTOINTIMENOT				
Muut investointimenot			-72 587	-72 587
INVESTOINTIMENOT	-120 000		-72 587	47 413
INVESTOINTITULOT				
Käyttöomaisuuden myynti			325 394	325 394
INVESTOINTITULOT			325 394	325 394
INVESTOINNIT NETTO	-120 000		252 807	372 807
Vahtisten vanha koulu, ulkorakenn. korja				

Rakennuttaminen			-6 950	-6 950
INVESTOINTIMENOT	-10 000		-6 950	3 050
INVESTOINNIT NETTO	-10 000		-6 950	3 050
Palvelukeskuksen korjaustyöt				
Rakennuttaminen			-11 454	-11 454
INVESTOINTIMENOT	-50 000	-50 000	-11 454	38 546
INVESTOINNIT NETTO	-50 000	-50 000	-11 454	38 546
Öljylämmityksestä luopuminen				
Rakennuttaminen			-1 655	-1 655
INVESTOINTIMENOT	-20 000	-20 000	-1 655	18 345
INVESTOINNIT NETTO	-20 000	-20 000	-1 655	18 345
Keskustan katujen peruskorjaus				
Rakennuttaminen			-58 930	-58 930
INVESTOINTIMENOT	-50 000	-50 000	-58 930	-8 930
INVESTOINNIT NETTO	-50 000	-50 000	-58 950	-8 930
Kevyen liikenteen väylien rakentaminen				
Rakennuttaminen			-7 716	-7 716
INVESTOINTIMENOT			-7 716	-7 716
INVESTOINNIT NETTO			-7 716	-7 716
Seuralan urheilukentän rakentaminen				
Rakennuttaminen			-220 421	-220 421
INVESTOINTIMENOT	-300 000	-300 000	-220 421	79 579
INVESTOINTITULOT	240 000	240 000		-240 000
INVESTOINNIT NETTO	-60 000	-60 000	-220 421	-160 421
Rantolan Meritori-hanke				
Rakennuttaminen			-3 174	-3 174
INVESTOINTIMENOT	-65 000	-65 000	-3 174	61 826
INVESTOINNIT NETTO	-65 000	-65 000	-3 174	61 826
Päiväkoti Hakkiskodon piha-alue				
Rakennuttaminen			-133 053	-133 053
INVESTOINTIMENOT	-180 000	-180 000	-133 053	46 947
INVESTOINNIT NETTO	-180 000	-180 000	-133 053	46 947
Koulun keittiön yhdistelmäuunin hankinta				

Rakennuttaminen			-13 699	-13 699
INVESTOINTIMENOT	-13 000	-13 000	-13 699	-699
INVESTOINNIT NETTO			-13 699	-699
Haja-asutusalueen laajakaistahanke				
INVESTOINTIMENOT	-40 000	-40 000		40 000
INVESTOINNIT NETTO	-40 000	-40 000		40 000
Investoinnit tekninen ja ymp.lautakunta				
Rakennuttaminen			-457 053	-457 053
INVESTOINTIMENOT	-728 000	-728 000	-457 053	207 947
INVESTOINTITULOT	240 000	240 000		-240 000
INVESTOINNIT NETTO	-488 000	-488 000	-457 053	30 947
INVESTOINNIT YHTEENSÄ				
Rakennuttaminen			-457 053	-457 053
Muut investointimenot			-72 587	-72 587
INVESTOINTIMENOT	-848 000	-848 000	-529 640	318 360
Käyttöomaisuuden myynti			325 394	325 394
INVESTOINTITULOT	240 000	240 000	325 394	85 394
INVESTOINNIT NETTO	-608 000	-608 000	-204 246	403 754

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

12. Tuloslaskelma (ulkoinen)

	Toteutuma 2024	Toteutuma 2023
TULOSLASKELMA		
Toimintatuotot		
Myyntituotot	873 526,83	777 115,08
Maksutuotot	164 176,22	178 944,05
Tuet ja avustukset	167 526,94	209 450,63
Muut toimintatuotot		
Vuokratuotot	784 861,57	795 793,06
Muut tuotot	109 111,96	41 009,22
Muut toimintatuotot	893 973,53	836 802,28
Toimintatuotot	2 099 203,52	2 002 312,04
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-4 269 074,43	-4 129 132,51
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-878 476,45	-867 202,90
Muut henkilösivukulut	-116 222,65	-137 492,47
Henkilösivukulut	-994 699,10	-1 004 695,37
Henkilöstökulut	-5 263 773,53	-5 133 827,88
Palvelujen ostot		
Asiakaspalvelujen ostot	-220 042,74	-213 991,78
Muiden palvelujen ostot	-2 289 163,69	-2 317 115,57
Palvelujen ostot	-2 509 206,43	-2 531 107,35
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-720 097,53	-870 480,75
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-720 097,53	-870 480,75
Avustukset		
Avustukset kotitalouksille	-129 287,16	-130 311,40
Avustukset yhteisöille	-115 976,58	-76 227,80
Avustukset	-245 263,74	-206 539,20
Muut toimintakulut		
Vuokratulut	-343 350,47	-623 752,74
Muut kulut	-314 499,01	-142 250,98

Muut toimintakulut	-657 849,48	-766 003,72
Toimintakulut	-9 396 190,71	-9 507 958,90
Toimintakate	-7 296 987,19	-7 505 646,86
Verotulot	7 711 087,59	7 360 234,01
Valtionosuudet		
Kunnan peruspalvelujen valtionos.	1 417 755,00	1 594 762,00
Muut valtionosuudet	85 933,00	-92 344,00
Valtionosuudet	1 503 688,00	1 502 418,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	29 985,56	26 576,65
Muut rahoitustuotot	8 926,13	8 258,87
Korkokulut	-296 580,71	-251 772,76
Muut rahoituskulut	-137,76	-333,69
Rahoitustuotot ja -kulut	-257 806,78	-217 270,93
Vuosikate	1 659 981,62	1 139 734,22
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 210 709,46	-698 915,77
Arvonalentumiset	-94 429,53	
Poistot ja arvonalentumiset	-1 305 138,99	-698 915,77
Tilikauden tulos	354 842,63	440 818,45
Laskennalliset erät		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	354 842,63	440 818,45

13. Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	Toteuma 2024	Toteuma 2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 659 981,62	1 139 734,22
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	148 960,59	-28 960,39
Toiminnan rahavirta	1 808 942,21	1 110 773,83
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-529 639,99	-1 083 291,36
Rahoitusosuudet investointimeno		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	176 432,98	637 338,07
Investointien rahavirta	-353 207,01	-445 953,29
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 455 735,20	664 820,54
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys		
Antolainauksen muutokset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-421 052,00	-436 052,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 000 000,00	100 000,00
Lainakannan muutokset	-1 421 520,00	-336 052,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääom	-8 903,43	8 379,52
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	43 307,12	244 523,23
Korottomien velkojen muutos	-91 990,09	-704 135,70
Muut maksuvalmiuden muutokset	-57 586,40	-451 232,95
Rahoituksen rahavirta	-1 478 638,40	-787 284,95
Rahavarojen muutos	-22 903,20	-122 464,21
Rahavarat 31.12.	610 458,23	633 361,43
Rahavarat 1.1.	633 361,43	755 825,84
Rahavarojen muutos	-22 903,20	-122 464,41

14. Tase

TASE	2024	2023
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	44 701,41	68 822,13
I Aineettomat hyödykkeet	44 701,41	68 822,13
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet (sis. arvonkor		
1.1 Maa- ja vesialueet (ilman arvon	2 424 153,76	2 370 135,99
1. Maa- ja vesialueet (sis. arvonkor	2 424 153,76	2 370 135,99
2. Rakennukset	9 688 884,37	10 666 001,61
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 162 773,27	2 466 785,21
4. Koneet ja kalusto	143 664,69	240 049,15
5. Muut aineelliset hyödykkeet	14 800,00	20 480,84
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset ha	476 031,12	99 323,83
II Aineelliset hyödykkeet	14 910 307,21	15 862 776,63
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	6 746 104,16	6 870 406,59
3. Muut lainasaamiset	124 900,00	124 900,00
4. Muut saamiset	8 555,86	8 555,86
III Sijoitukset	6 879 560,02	7 003 862,45
A PYSYVÄT VASTAAVAT	21 834 568,64	22 935 461,21
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
2. Lainasaamiset	172 150,00	144 000,00
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	222 492,78	254 066,19
3. Muut saamiset	25 692,89	1483 58,59
4. Siirtosaamiset	114 830,34	32 048,35
II Saamiset	535 166,01	578 473,13
IV Rahat ja pankkisaamiset	610 458,23	633 361,43
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 145 624,24	1 211 834,56
VASTAAVAA	22 980 192,88	24 147 295,77
VASTATTAVAA		

A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	6 819 257,43	6 819 257,43
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (a	5 421 308,80	4 980 490,35
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	354 842,63	440 818,45
A OMA PÄÄOMA	12 595 408,86	12 240 566,23
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	289 100,71	298 004,14
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	289 100,71	298 004,14
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
Pitkäaikainen (korollinen vieras pää		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslait	1 894 740,00	2 315 792,00
Pitkäaikainen (korollinen vieras pää	1 894 740,00	2 315 792,00
Pitkäaikainen (koroton vieras pääoma		
7. Muut velat/Liittymismaksut ja mu	1 935,79	6 064,19
Pitkäaikainen (koroton vieras pääoma	1 935,79	6 064,19
I Pitkäaikainen	1 896 675,79	2 321 856,19
II Lyhytaikainen		
Lyhytaikainen (korollinen vieras pää		
1. Joukkovelkakirjalainat	6 500 000,00	7 500 000,00
Pitkäaikaisten lainojen seuraavan v	421 052,00	421 052,00
Lyhytaikainen (korollinen vieras pää	6 921 052,00	7 921 052,00
Lyhytaikainen (koroton vieras pääoma		
6. Ostovelat	518 370,49	730 043,79
7. Muut velat/Liittymismaksut ja mu	96 792,36	99 264,77
8. Siirtovelat	662 792,67	536 508,65
Lyhytaikainen (koroton vieras pääoma	1 277 955,52	1 365 817,21
II Lyhytaikainen	8 199 007,52	9 286 869,21
E VIERAS PÄÄOMA	10 095 683,31	11 608 725,40
VASTATTAVAA	22 980 192,88	24 147 295,77

15. Konsernitilinpäätös

KONSERNITULOSLASKELMA	2024	2023
Toimintatuotot	3 341 973	3 165 423
Toimintakulut	-10 335 501	-10 364 965
Osuus osakkuusyht. voitosta	0	0
Toimintakate	-6 993 529	-7 199 542
Verotulot	7 711 088	7 360 234
Valtionosuudet	1 503 688	1 502 418
Rahoitustuotot- ja kulut		
Korkotuotot	28 434	19 606
Muut rahoitustuotot	9 086	9 292
Korkokulut	-355 455	-306 801
Muut rahoituskulut	-1 671	-1 527
Vuosikate	1 901 640	1 383 681
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman muk. poistot	-1 474 655	-983 559
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0	0
Arvonalentumiset	-94 430	0
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	332 556	400 122
Tilinpäätössiirot	0	0
Tilikauden verot	0	0
Laskennalliset verot	2 506	-5 106
Vähemmistöosuudet	0	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	335 062	395 016

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	2 024	2 023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 901 640	1 383 681
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	147 673	-30 490
yhteensä	2 049 313	1 353 190
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-567 203	-1 123 135
Rahoitusosuudet inv.menoihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	179 424	244 786
yhteensä	-387 779	-878 349
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 661 534	474 842
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainojen lisäykset	0	0
Antolainojen vähennykset	0	0
yhteensä	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-566 455	-682 951
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-965 194	-229 279
yhteensä	-1 531 648	-912 230
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.	-33 082	16 382
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0
Saamisten muutos	39 832	1 121 982
Korottomien velkojen muutos	-126 224	-1 098 867
yhteensä	-119 475	39 497
Rahoituksen rahavirta	-1 651 123	-872 734
Rahavarojen muutos	10 411	-397 892
Rahavarat 31.12.	919 912	909 501
Rahavarat 1.1.	909 501	1 307 392
muutos	10 411	-397 892

KONSERNITASE	2024	2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	44 701	68 822
Muut pitkäv.menot	0	0
Ennakkomaksut	0	0
	<u>44 701</u>	<u>68 822</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 577 030	2 523 012
Liittymismaksut	94 953	94 953
Rakennukset	12 075 620	13 116 810
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 299 861	3 775 832
Koneet ja kalusto	168 825	271 978
Keskeneräiset ja ennakkom.	493 852	102 433
Muut aineell.hyödykkeet	14 800	20 481
	<u>18 724 941</u>	<u>19 905 498</u>
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	265 426	389 728
Muut saamiset	8 556	8 556
	<u>273 981</u>	<u>398 284</u>
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	74 495	98 674
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	0	0
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	46 150	0
Lyhytaikaiset saamiset	561 913	646 828
Rahoitusarvopaperit	100 119	77 002
Rahat ja pankkisaamiset	919 912	909 501
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>20 746 214</u>	<u>22 104 609</u>

KONSERNITASE	2024	2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	6 819 257	6 819 257
Säätiöiden ja yhdistysten perusp.	17 487	17 487
Arvonkorotusrahasto	46 294	46 294
Muu pääoma	110 960	110 960
Ed. tilik. yli/alijäämä	807 684	412 668
Tilikauden yli/alijäämä	335 066	395 017
	<u>8 136 747</u>	<u>7 801 682</u>
VÄHEMMISTÖSUUDET	0	0
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET		
Kertynyt poistoero	0	0
Vapaaeht. varaukset	0	0
	<u>0</u>	<u>0</u>
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	0	0
TOIMEKSIANT.PÄÄOMAT	363 596	396 678
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vpo	3 684 643	4 251 098
Laskennalliset verovelat	96 912	99 418
Lyhytaikainen korollinen vpo	7 014 947	7 980 141
Lyhytaikainen koroton vpo	1 449 369	1 575 593
	<u>12 245 871</u>	<u>13 906 250</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>20 746 214</u>	<u>22 104 609</u>

IV LIITETIEDOT

16. Kunnan ja kuntakonsernin liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun, kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen menojen siirtyminen hyvinvointialueelle vaikuttavat tilinpäätöksen vertailukelpoisuuteen edelliseltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen kanssa.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on sote-uudistuksen jälkeen jäsenenä sekä tytäryhteisöt.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu kunnan poistosuunnitelman mukaisiksi ja jäännösveroarvojen ero kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Sote-uudistuksesta johtuva sairaanhoitopiirin ja erityishuoltopiirin poistuminen konsernitilinpäätöksestä vaikuttavat konsernitilinpäätöksen vertailukelpoisuuteen edelliseltä tilikaudelta laaditun konsernitilinpäätöksen kanssa.

Konsernitaseen vertailutietona on käytetty kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antaman lausunnon 90/2009 mukaan laadittua avaavaa konsernitasetta.

Tuloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain	2024	2023
Keskusvaalilautakunta	16 459,20	5 546,40
Tarkastuslautakunta	0,00	0,00
Kunnanhallitus	339 333,97	153 752,18
Sosiaali- ja terveyslautakunta	495 639,32	0
Sivistyslautakunta	1 247 771,03	527 599,32
Tekninen- ja ympäristölautakunta	1 315 414,14	1 315 414,14
Toimintatuotot yhteensä	2 099 203,52	2 002 312,04

Verotulojen erittely

Kunnan tulovero	5 886 271,74	5 489 218,17
Osuus yhteistöveron tuotosta	433 164,85	556 399,00
Kiinteistövero	1 391 651,00	1 314 616,84
Verotulot yhteensä	7 711 087,59	7 360 234,01

Valtionosuuksien erittely

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	521 071,00	662 725,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	896 684,00	932 037,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-483 838,00	-677 242,00
Verotulomenetysten kompensatio	569 771,00	584 898,00
Harkinnanvarainen valtionosuus	0,00	0,00
 Valtionosuudet yhteensä	 1 503 688,00	 1 502 418,00

Palvelujen ostojen erittely

Asiakaspalvelujen ostot	220 042,74	213 991,78
Muiden palvelujen ostot	2 289 163,69	2 317 115,57
 Kunnan palvelujen ostot yhteensä	 2 509 206,43	 2 531 107,35

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet kunnan tilinpäätöksessä

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

	<u>poistomenetelmä</u>	poistoaika
Muut pitkävaikutteiset menot		
Ohjelmistot	tasapoisto	5 vuotta
Muut	tasapoisto	10 vuotta
 Rakennukset	 tasapoisto	 20–50 vuotta
 Kiinteät rakenteet ja laitteet	 tasapoisto	 10–40 vuotta
 Koneet ja kalusto	 tasapoisto	 3–5 vuotta
 Luonnonvarat	 käytön muk. poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoja	

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	2024	2023
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	1 523,57	28 960,39
Osakkeiden luovutusvoitot	<u>68 138,92</u>	
	69 662,49	
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	1 188,80	
Kiinteistöjen luovutustappiot	166 446,07	
Osakkeiden luovutustappiot	<u>50 988,21</u>	
Luovutustappiot yhteensä	218 623,08	

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Osinkotuotot muista yhteisöistä	7 304,15	5 293,59
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat											
	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		Muut pitkävaikutt.		Kiinteät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut hyöd.	Kesk. ja enn hankinnat	Yhteensä
	Aineettom.hyö	Maa-alueet	Rakennuk.								
P:maton h.meno 1.1.	68 822	2 370 136	10 666 002		2 466 785	240 049		20 481		99 324	15 931 599
Lis. tilikauden aikana	0	56 999	0		0	0		0		457 053	514 052
Rah.osuudet tilikaudella	0	0	0		0	0		0		0	0
Vähenn. tilik. aikana	0	-2 981	-176 841		0	0		-5 681		0	-185 503
Siirrot erien välillä	0	0	0		66 646	13 699		0		-80 346	0
Tilikauden poisto	-24 121	0	-800 276		-370 658	-110 084		0		0	-1 305 139
P:maton h.meno 31.12.	44 701	2 424 154	9 688 884		2 162 773	143 665		14 800		476 031	14 955 009
Kirjanpitoarvo 31.12.	44 701	2 424 154	9 688 884		2 162 773	143 665		14 800		476 031	14 955 009
Sijoitukset											
	Osakkeet ja osuudet			Muut lainasaamiset					Yhteensä		
	Tytäryhtiö osakk.	Kuntayhtymäosuudet	Muut osakk. ja osuudet	Lainasaam. tytär-yht.	Lainasaam. kunnilta	Lainasaam. muilta	Muut sijoitukset				
P:maton h.meno 1.1.	6 462 070	147 514	260 823	106 000		0	18 900	8 556	7 003 862		
Lis. tilikauden aikana	0	0	0	0		0	0	0	0		
Rah.osuudet tilikaudella	0	0	0	0		0	0	0	0		
Vähenn. tilik. aikana	0	0	-124 302	0		0	0	0	-124 302		
Siirrot erien välillä	0	0	0	0		0	0	0	0		
Tilikauden poisto	0	0	0	0		0	0	0	0		
P:maton h.meno 31.12.	6 462 070	147 514	136 520	106 000		0	18 900	8 556	6 879 560		
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 462 070	147 514	136 520	106 000		0	18 900	8 556	6 879 560		

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Tytäryhteisöt	y-tunnus	omistusosuus	osakepääoma
Kiinteistö Oy Sauvon asunnot	0812112-2	100 %	5 045,64
Sauvon Vesihuolto Oy	2652804-9	100 %	2 500,00
Rantolan Riikkala Oy	2407919-8	58 %	16 250,00
Sauvon Vanhustenkotiyhdistys ry	Sauvo	jäsen	
Kuntayhtymät			
Varsinais-Suomen liitto	0922305-9	0,5019 %	
Salon seudun koulutus- kuntayhtymä	0139545-4	1,54 %	
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt			
Vahtisten Lämpö Oy	0425988-8	50 %	
Muut omistusyhteisyhteisöt			
Turun Seudun kehitys Oy	2779774-2	0,93 %	
Tilikunta Oy	2123016-3	3,08 %	

Saamisten erittely

Saamiset tytäryhteisöiltä	31.12.2024	31.12.2023
Myyntisaamiset	38 288,23	63 369,09
Lainasaamiset	232 000,00	231 100,00
Siirtosaamiset	0,00	605,91
yhteensä	270 288,23	295 075,00
Saamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisyhteisöiltä		
Myyntisaamiset	261,55	240,41
Lainasaamiset	0,00	0,00
yhteensä	261,55	240,41

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

	2024	2023
Oman pääoman erittely		
Peruspääoma 31.12.2022	0	7 397 805,25
Hyvinvointialueelle siirtynyt lomapalkkavelka Sairaanhoidopiirin ja erityishuoltopiirien kuntayhtymäosuuksien poistuminen	0	307 964,40
Vapaaehtoisen kuntayhtymän kuntayhtymäosuuden muuttuminen	0	-1 084 213,55
Peruspääoma 1.1.	6 819 257,43	6 819 257,43
Peruspääoma 31.12.	6 819 257,43	6 819 257,43
Edell. tilikausien yli-/alijäämä	5 421 308,80	4 980 490,35
Tilikauden yli-/alijäämä	354 842,63	440 818,45
Oma pääoma yhteensä	12 595 408,86	12 240 566,23
 Pitkäaikaiset velat		
Velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät 1.1.2029 tai sen jälkeen	631 584,00	
 Joukkovelkakirjalainat	31.12.2024	31.12.2023
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistusslainat	6 500 000,00	7 500 000,00
 Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille	31.12.2024	31.12.2023
Ostovelat tytäryhteisöille	27 006,02	25 069,72
Ostovelat kuntayhtymille	0,00	0,00
 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Lomapalkkavelka	577 100,95	511 330,26

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Vuokravastuut yhteensä	2 273 263,42	2 133 546,31	2 216 139,33	2 072 326,16
siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	346 004,68	274 551,49	328 244,68	256 255,04

Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Tytäryhteisöt	1 291 124,97	1 395 822,80
Muut	0,00	0,00
Takaukset muiden puolesta	52 780,00	52 780,00

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	31.12.2024	31.12.2023
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista	25 702 844,00	24 198 934,00
kattamattomista takausvastuista	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	27 582,00	19 263,00

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	31.12.2024	31.12.2023
Yleishallinto ja tarkastustoimi	9	8
Opetus- ja kulttuuritoimi	82	91
Tekninen toimi	18	18
Yhteensä	109	117

Henkilöstökulut	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	5 263 773,53	5 133 988,21
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0,00	0,00
yhteensä	5 263 773,53	5 133 988,21

Luottamushenkilön palkkioista perityt luottamushenkilömaksut

Keskusta	1 797,90	1 959,60
Kokoomus	1 555,50	1 799,00
Perussuomalaiset	427,00	446,00
Vasemmistoliitto	163,50	176,50
Vihreä liitto	114,00	140,00
yhteensä	4 057,90	4 521,10

Tilintarkastajan palkkiot

BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	8 617,26	8 230,35
Muut tehtävät	3 574,85	2 718,90
yhteensä	12 192,11	10 949,25

Intressitahotapahtumat

Konsernin lähipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Käytetyt kirjanpitokirjat

päiväkirja	paperituloste
pääkirja	paperituloste
tilinpäätös	kirja
palkkakirjanpito	paperituloste

Tositelajit

01	kassatositteet
02	myyntireskontra viitesuoritukset
03	ostolaskut
04	ostoreskontra suoritukset
05	myyntireskontra suoritukset
06	palkat
08	päivähoitolaskut
60	muistiotositteet
70	vyörytykset
71	sisäiset kirjaukset
90	avaavan taseen kirjaus
110	hallintotoimistolaskut
111	hallintotoimiston toistuvaislaskut
120	teknisen toimiston laskut
121	vuokralaskut
124	rakennuslupalaskut

17. Selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Tasekirja säilytetään pysyvästi.

Muiden tilinpäätösasiakirjojen säilyttämisestä noudatetaan kirjanpitolain 2. luvun 10 § säännöksiä siten, että kirjanpitokirjat ja käyttöaikaa koskevin merkinnöin varustettu tililuettelo säilytetään vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä siten järjestettynä, että tietojenkäsittelyn suorittamistapa voidaan vaikeuksitta todeta.

Tositteet sekä muu kuin edellä mainittu kirjanpitoaineisto säilytetään vähintään 6 vuotta tilikauden päättymisestä. Sauvon kunnassa käytäntönä on kymmenen vuoden säilytysaika.

18. Sisäisten kustannusten ja vyörytys-/jakoperiaatteet

Sisäisesti jaettava ulkoinen kustannus; €	Tehtäväalue; ulkoinen kustannuspaikka	Jakoperuste (sisäinen)
ICT-palvelut (tietoliikenne-, palvelin-, IT-tuki-, kehittämisspalvelut ym.)	Yleishallinto; ICT-palvelut	Vyörytys kustannuspaikoille käyttäjien lukumäärän suhteessa. Opettaja- ja oppilaspäätteiden eri hallinta- ja lisenssiympäristö on huomioitu vyörytyksissä.
Palkanlaskentapalvelut	Yleishallinto; palkanlaskenta	Vyörytys kustannuspaikoille palkkakulujen suhteessa
Kirjanpitoapalvelut	Yleishallinto; kirjanpito	Vyörytys kustannuspaikoille menojen suhteessa
Teknisen toimen ruokapalvelun tuottamat palvelut	Ruokahuolto	Ruokahuollon kustannusten jako toteutuneiden suoritteiden mukaan
Kiinteistöjen käyttökustannukset	Kiinteistötoimi; kiinteistökohtaiset kustannuspaikat	Sisäisinä vuokrina käyttäjäkustannuspaikoille. Monen tehtäväalueen yhteisessä käytössä olevat kiinteistöt on jaettu seuraavasti: Kunnanvirasto ; yleishallinto 40 %, tekninen toimi 25 %, sivistystoimi 35 % Kirjastotalo ; Iltapäiväkerho 5 % nuorisotoimi 25% pääkirjasto 70% Koulukeskus ; ruokahuolto 7% koulutoimi 65 % varhaiskasvatus 28% Seurala ; yleishallinto 100% Seuralan huoltorakennus ; koulutoimi 50%, liikuntatoimi 50%

V ALLEKIRJOITUKSET

Sauvossa __.__.2025

Kunnanhallitus

Perttu Laaksonen

Silvia Koski

Pirita Huuhka

Esko Kiviranta

Mari Lehtikankare-Toivonen

Niko Reponen

Johan Söderholm

Kunnanjohtaja

Satu Simelius

Tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.
Sauvossa ____ . ____ 2025

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Kirsi Ehrlund

Tilintarkastaja, HT, JHT